

Kutszegi Csaba

Francia négyes

Színmű négy jelenetben Guy de Maupassant Gömböc című elbeszélése nyomán,
Kosztolányi Dezső fordításának felhasználásával

Szereplők

ÉLISABETH ROUSSET – Bajor Lili

MADAME CARRÉ – Szilágyi Ágota

CORNUDET – Hajduk Károly

MONSIEUR LAMADON – Jaskó Bálint

Bemutatták szcenírozott olvasószínházi előadáson 2020. október 19-én a
Jurányi házban

1. jelenet

Gong. Fény. A Normandie-vendégfogadó udvara Rouenban, 1870 decemberében, a francia-porosz háború idején. Cornudet és Monsieur Lamadon egy padon gubbaszt, Madame Carré a másik oldalon, „jégbe fagyva”, merev pózban. Élisabeth Rousset érkezik.

ÉLISABETH ROUSSET *(a közönségnek)*
 Hihetetlen, hogy mindez megtörtént. *(Cornudet és Monsieur Lamadon felé)*
 Igen, ott ült Cornudet és Monsieur Lamadon. *(közel megy a Madame Carréhoz, és megéri)* Madame Carré meg itt állt lilára fagyva...

CORNUDET *(Monsieur Lamadonnak)*
 Elhoztam a feleségemet.

MONSIEUR LAMADON
 Igen? Magam is.

CORNUDET
 A magáé milyen?

MONSIEUR LAMADON *(megrökönyödve)*
 Na de kérem!

CORNUDET *(röhög)*
 Bocsánat! Ez tényleg félreérthető. Úgy értem, a maga porosza milyen.

MONSIEUR LAMADON
 Poroszos.

CORNUDET
 Köszönöm, Monsieur Lamadon. Messzemenőig kielégítette a kíváncsiságomat.

MONSIEUR LAMADON
 A poroszok nem szörnyetegek, csak a hírük rossz. Ezt el kell ismernem még akkor is, ha a családom több évszázados története maga a francia-német ellentét.

CORNUDET
 Arisztokrata gyártulajdonos létére csak nem ül egy asztalhoz egy porossal?

MONSIEUR LAMADON

Mi vendégnek tekintjük a főhadnagy urat. Régi szász nemesi család sarja. És ismeri a francia kultúrát.

CORNUDET

Én akkor is azt mondom: nem ülnék asztalhoz egy porossal. És akkor sem kereskednék velük, ha az éhenhalás szélén állnék.

MONSIEUR LAMADON

Legfeljebb, ha különlegesen nagy haszonnal járna...

CORNUDET

Hosszú út áll előttünk. Még el sem indultunk, és már egymásnak esünk. A poroszok meg röhögnek a markukba.

MONSIEUR LAMADON

Csak indulnánk már!

ÉLISABETH ROUSSET (*a közönségnek*)

Erre a fogadó bezárt kapujában dekkoló kocsis nagy gesztusok kíséretében elkezdett kiabálni: miért nem ülnek be a kocsiba? Ott legalább védve vannak a hidegtől.

MONSIEUR LAMADON

Igaz is... (*elrohan, a feleségét betuszkolja a kocsiba*) Maradj itt! Nemsokára indulunk.

CORNUDET (*Élisabeth Rousset-nek*)

Nos, kisasszony, felszállunk mi is?

ÉLISABETH ROUSSET

Nem tehetünk mást, uram. Nem írhatjuk át a történelmet, de még a saját sorsunkat sem.

MADAME CARRÉ (*bent, a postakocsiban*)

Hol élünk már? Mért nincs fűtés ebben a kocsiban?

MONSIEUR LAMADON

Fűtés nincs, de valamelyest védve vagyunk a hidegtől.

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Nézd már! Ez nem valami kályha?

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Ó, drágám, látod, milyen kegyes a sors! Alig pislákol, de ha rátapadunk...

A Madame Carré ráül a kályhára, és kezd felolvadni.

MADAME CARRÉ

Hú, hú, hú, hú, ez marha jó! (*Lassan lovagolni kezd.*) Hú, hú, ez nagyon kellett már...

CORNUDET

Jobb lenne, ha összeszorulnánk... Hogy más is odaférjen!

MADAME CARRÉ

Tudom, most végveszélyben van a nemzet, de mégiscsak felháborító, hogy ki mindenki szállhat fel egy postakocsira.

CORNUDET (*a közönségnek*)

A kocsis akkor már a bakon ült, onnan ordított: beszállt mindenki? Én kiáltottam vissza neki: be! Aztán elég hangosan magában morfondírozott: nem lesz elég a négy ló, annyian vannak... Hatot kellett volna befogni. Mindegy. Megint kiáltott: akkor, indulás!

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Emlékszel, amikor vasúton utaztunk Szentpétervárra. Nagyon udvarias volt a kalauz, még franciául is tudott néhány szót. Megkérdezte: kérünk-e számovárt. Azt sem tudta, hogy mi az, de rögtön igent mondtál. Hát, most is jól jönne...

MONSIEUR LAMADON

Igen. Az orosz teafőző... Még a padlóra is letettük, hogy a lábunkat melegítsük...

CORNUDET

Mi a csudát kerestek maguk Oroszországban?

MONSIEUR LAMADON

Üzleti úton voltunk, Monsieur Cornudet.

CORNUDET

Igen? Mindenki tudja, hogy az üzleti út abban különbözik a csempésztől, hogy a szállítás később zajlik.

MONSIEUR LAMADON

Ne üljön fel az ostoba pletykáknak! Én tisztességes úton szereztem a vagyonomat.

CORNUDET

De azt tudja, ugye, hogy Rouenban a gyerekek magáról nevezik el a rablót, amikor rabló-pandúrt játszanak?

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Miért állsz le nyálat verni ilyen alakokkal?

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Ne felejtsd el, hogy háború van. Ebben a helyzetben nemcsak a poroszoknak, hanem a honfitársainknak is ki vagyunk szolgáltatva. És ennek a Cornudet-nak még örülhetünk. Mit szólsz ahhoz a kis...

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Ki nem mondd! A rohadt életbe! A francba! A rohadt francba! Ki ne mondd!

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Engem is mélységesen felháborít, hogy egy levegőt kell szívnom ezzel a kis...

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Ki ne mondd! (*fújtat*) Legszívesebben kilökném a kocsiból a következő megállóban.

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Menet közben is elveszthetnénk, nem? Olyan lassan vánszorgunk...

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Szavakat sem találok rá, hogy mennyire undorodom az erkölcstelenségtől. Vajon ennek van fogalma arról, hogyan élnek az emberek a tisztességes családokban? Tudja ez, hogy mi a szeretet és a hűség?

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Azt nem tudom, de láttam, hogy még a templomba is bejár. Összekulcsolja a kezét, és mormol valamit.

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Pedig az ilyenek meg sem értik, hogy az ember vallás és elvek szerint él. Éppen abban különbözünk az állattól, hogy hiszünk a legfőbb Jóban, és tudjuk, mi a szeretet és a hűség.

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Az ilyen csak a paráználkodáshoz hűséges. Csak tudnám, mit esznek rajta más férfiak. Se dereka, se nyaka, tényleg, tényleg egy nagy gömböc...

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Ki ne mon... Már kimondtad.

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Kiszaladt a számom... De mi az a gömböc? Se kéz, se láb, se kar, se arc, se más efféle része az embereknek... Bocs! Folytassuk! Gondolj bele: vajon milyen férfiak bomolnak utána? Tessék! Nézd meg, ki az útitársa: Cornudet, a vörös ördög.

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Ne akard, hogy odanézzek! (*Odanéz Cornudet-ra.*) Jó. Cornudet azért egy kicsit mégis más... És azt mondta, hogy a férje, nem?

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

A férje? Jó. Persze. Férje... Hm. Akkor ne oda nézz, hanem nézz ki az ablakon!

Madame Carré feláll, jelentősegteljesen az ablakhoz vonul. Vonatzakatolás hallatszik.

MADAME CARRÉ (*kinéz az ablakon, felmozgással követi a tájat*)

Ahányszor ezt látom, felforr a vérem. Soha nem fogom megbocsátani a poroszoknak, hogy tönkretették az országot.

A Monsieur Lamadon is kinéz az ablakon (közös fejmozgással együtt követik Madame Carréval az utat).

MONSIEUR LAMADON

Elrabolták a barmainkat, betaposták a vetést.

MADAME CARRÉ

Nézd ezt a kiszípolozott országot! A poroszok mindent elvittek, ami mozdítható volt. Sehol semmi élet. Csak a nagy fehér reménytelenség.

MONSIEUR LAMADON

A háború, a rablás, a válság, a járvány, a végeérhetetlen fosztogatás a korrupció hosszú évekre vissza fog vetni minket. Nem tudom, megéljük-e egyáltalán a kilábalást. Ha nem szeretném annyira a hazámat, már régen emigráltam volna Angliába.

MADAME CARRÉ

Én sem tudnám itt hagyni a véráztatta francia földet. A népemről nem is beszélve. A sok nélkülözés után megérdemelne már ez az ország egy kis sikert. Az emberek lassan már nem is emlékeznek rá, hogy ez a nemzet hajdanán a dicsőségéről volt híres.

Cornudet és Élisabeth Rousset feláll, előre jönnek.

CORNUDET (*Élisabeth Rousset-nak, suttogva*)

Hallja, hogy keseregnek ezek? A múlt héten is arathattak volna egy kis dicsőséget, amikor sáncot ástunk Rouen körül a poroszok ellen.

ÉLISABETH ROUSSET (*Cornudet-nak, suttogva*)

Jaj, Cornudet! Tudja, mi maga? Én megmondom: egy nagy demagóg.

CORNUDET (*Élisabeth Rousset-nak, suttogva*)

Gömböc kisasszony... Ugye szólíthatom így? Kár, hogy nem látogatott meg a Rouen környéki mezőkön. Vermeket, kelepécét is ástunk az ellenségnek, még a nagy hóesés előtt. Esténként tüzet gyújtottunk, előkerült egy kis harapnivaló, volt mivel leöblíteni is. (*suttogva*) Most is azért utazom Le Havre-ba, hogy megszervezzem a poroszok elleni védekezést.

ÉLISABETH ROUSSET

Árkot ásnak megint? De izgi!

CORNUDET

Azt is. Meg vermeket...

ÉLISABETH ROUSSET, CORNUDET (*egyszerre, vidáman*) ...és kelepécét az ellenségnek!

ÉLISABETH ROUSSET

És mondja, kedves Cornudet, most is olyan hatékony lesz a körkörös védelem, mint Rouen körül volt, ahonnan éppen mindenki menekül, mert előzőnlőtték a poroszok a várost?

CORNUDET

Gúnyolódni könnyű! Inkább tessék megérteni: a poroszok túlerőben vannak, és nekünk előbb gazdaságilag kell talpra állnunk, hogy aztán felvehessük velük a harcot.

MONSIEUR LAMADON (*kinéz az ablakon*)

Nézzék meg! (*Élisabeth Rousset és Cornudet odamegy, kinéznek az ablakon*) Itt termékeny földek ontották a gabonát, a távolban vadban gazdag erdőkben folyt a vadászat és a fakitermelés, a városokat kényelmes utak, postakocsipálya- és vasúthálózat kötötte össze, a kisvárosokba, falvakba szárnyvonalakat építettek ki, a települések a főváros mintájára a kültelkeken létrehozták Párizs nagybani gyomrait, a piacok mellett korszerű logisztikai központok épültek – és mostanra mindent eltüntettek a poroszok.

MADAME CARRÉ (*Monsieur Lamadonnak*)

Figyuka, édes, nem lehet, hogy mindezek azért nem látszanak, mert belepte őket a hó?

CORNUDET (*hangosan röhögve*)

Ami azt illeti, éppen lehet benne valami...

MONSIEUR LAMADON (*eljön az ablaktól előre, elgondolkodva*)

Tény és való: a magot sem látjuk, ha hó alatt szunnyadozik. (*dühösen*) A poroszok akkor is tönkretették az országot!

MINDANNYIAN (*egyszerre kiáltva*)

Igen! A poroszok tönkretették az országot.

Hatalmas robbanás, reccsenés, robaj, vonatkisiklás zaja hallatszik (a vonatzakatolás végét ér). Élisabeth Rousset kivételével mindenki riadtan rohangálni kezd.

MONSIEUR LAMADON

Úristen! Mi történt?

CORNUDET

Itt vannak a poroszok!

MADAME CARRÉ

Kegyelem! Kegyelem! Csináljanak velem bármit, csak hagyjanak életben! Mindenemet odaadom...

ÉLISABETH ROUSSET (*előre sétált, a közönségnek*)

És akkor a kocsis kintről bekiáltott: kérem, őrizték meg a nyugalmukat! Nem történt semmi, csak kitört az egyik kerék.

MONSIEUR LAMADON

Hála istennek, megmenekültünk.

ÉLISABETH ROUSSET (*Monsieur Lamadonnak*)

Mucika! Nem is voltunk veszélyben! Attól még nem dől össze a világ, hogy egy kicsit nagyobb lyukba döccenünk. (*Cornudet-nek*) Nem igaz, Cornudet?

MADAME CARRÉ

Fúj, de közönséges!

CORNUDET

Már megbocsásson, Madame Carré, de az igazság nem lehet mindig olyan előkelő, hogy magának is megfeleljen.

MONSIEUR LAMADON

Hogy merészeli inzultálni a feleségemet, Cornudet?

CORNUDET

Dehogy inzultálok... És ha inzultálnám, akkor mi lenne?

ÉLISABETH ROUSSET (*békítőn*)

Akkor én kérném meg önt, Monsieur Cornudet, hogy ne tegye.

MADAME CARRÉ (*a közönségnek*)

Ekkor a kocsis kintről újabb információval szolgált. Pontosan így szólt: ó, hogy ne baszná már meg! A kurva tengely is eltörött. Majd kicsit visszafogva magát, hozzátette: le kell szállniuk, hogy meg tudjuk javítani...

MONSIEUR LAMADON

Ha jól értem a helyzetet, tengelytörést szenvedtünk.

MADAME CARRÉ

Attól tartok én is.

CORNUDET

Meddig fog tartani a javítás?

Semmi válasz. Tanácstalanul bolyonganak.

MINDANNYIAN (*egyszerre kiáltva*)

Meddig fog tartani a javítás?

Semmi válasz.

MONSIEUR LAMADON

Nézzék csak! Az ott nem egy tanyaépület?

ÉLISABETH ROUSSET

Hát, én azt nem tudom. De akármi is az, jobb lehet benne lenni, mint a hómező közepén ácsorogni.

MONSIEUR LAMADON

Senki nem tud mondani semmit? Nincs itt valami információs pont... Help desk vagy valami?

Mindenki szemrehányóan néz rá.

CORNUDET

Erre az a hülye kocsis, képes volt rá, és azt mondta: van itt nem messze egy tanyaépület. Ott megmelegedhetnek. Ha kicseréltük a kereket, és megjavítottuk a tengelyt, megüzenem.

MADAME CARRÉ

Hogy képzeled, hogy odagyalogolunk ebben a magas hóban?

Semmi válasz.

MONSIEUR LAMADON *(a közönségnek)*

Innentől kezdett eldurvulni a történet.

ÉLISABETH ROUSSET

Egyáltalán! Miért kellett nekünk idejönnünk.

MADAME CARRÉ

Ennek a kérdésnek nincs értelme, drágám. Az ember belepottyan az életébe, és játssza a szerepét. Kérdezni ugyan lehet, de felesleges.

MONSIEUR LAMADON

De ha úgy döntünk, hogy nem jövünk ide, nem történik meg mindaz, ami eztán megtörtént.

CORNUDET

Egy fenét! Már megbocsáss, kérlek... Mindig minden megtörténik, előbb is, utóbb is, a folyamatos jelenben is, jelentsen is ez utóbbi bármit. Megtörténik mindenképpen, legfeljebb nem tudunk róla.

MADAME CARRÉ

Ne haragudj, de az rohadtul nem mindegy, hogy tudunk-e róla vagy sem.

ÉLISABETH ROUSSET

Na jó, ebből elég. Ha menni kell, menni kell...

CORNUDET

Talán ha mi, férfiak mennénk elől, kitaposhatnánk a hölgyek előtt az utat.

MONSIEUR LAMADON

Én egy kicsit sem vágyom rá, hogy maga mellett hótaposó legyek, Cornudet.

ÉLISABETH ROUSSET

Én szívesen elindulok magával, Monsieur Cornudet. Ahol én átgázolok, ott olyan sétatér nyílik utánam, hogy az előkelő asszonyságok még fogócskázhatnak is rajta, ha kedvük lelik benne.

MONSIEUR LAMADON

Jó ötletnek tartom, kisasszony. Maguk csak menjenek előre, aztán majd nekiindulunk mi is.

CORNUDET

Hát akkor, mi indulunk.

ÉLISABETH ROUSSET

Aztán, ha úgy gondolják, jöjjenek csak bátran utánunk.

Élisabeth Rousset, Cornudet el.

MADAME CARRÉ

Áldom az eszét, kedvesem, hogy ilyen ügyesen eltávolította ezeket az embereket.

MONSIEUR LAMADON

De ha elképzelem, hogy nemsokára meleg helyiségben fognak ücsörögni, és jószívű emberek fogják étellel-itallal kínálgatni őket...

MADAME CARRÉ

Maga nem akart hótaposó lenni! Pedig van tapasztalata, Oroszországot is megjártuk...

MONSIEUR LAMADON

Lehet, éppen azért nem akartam...

MADAME CARRÉ

Nézze! Ezek itt tényleg egészen jól kitaposták...

MONSIEUR LAMADON

Komolyan azt akarja, hogy ezeknek az embereknek a nyomába lépjek?

MADAME CARRÉ

Ne lépjen, ha nem akar! Akkor viszont jöjjön, drágám, szorosan mögöttem, és csak az én lábnyomomra koncentráljon.

Monsieur Lamadon méltatlankodik, de elindulnak.

MONSIEUR LAMADON

Ami a harapnivalót illeti, már ott tartok, hogy lassan ezer frankot is megadnék egy sonkacsülökért.

MADAME CARRÉ

Oroszországban egy életre megtanultam, mi az éhség. Ha erre gondolok, az sem zavar, hogy az imádott Gömböc kisasszony lábnyomába lépek.

Kiérnek ők is. Üres a szín. Sötét.

2. jelenet

Fény. Gong. Élisabeth Rousset és Madame Carré érkezik.

ÉLISABETH ROUSSET

A vastag, puha hó, ha belep mindent, és közben még sűrűn esik is, fogja a hangot. Alig küzdöttük el magunkat néhány méterre a megsérült, mégis egyfajta biztonságot adó postakocsitól, már olyan messzinek tűnt a benne eltöltött órák emléke, mintha egy másik életünk része lett volna. Nem néztünk vissza, mert előre tekintve kellett törnünk az utat, a szél szembe fújt, hátunk mögött zúgó némaság honolt.

MADAME CARRÉ

Élisabeth Rousset kisasszony földet seprő abroncsszoknyája jó szolgálatot tett. A párommal, Monsieur Lamadonnal, aki sohasem volt a férjem, hanem csak a szeretőm, ma úgy mondanánk, a pasim, viszonylag kényelmesen haladtunk a hótaposók után. Csak az volt kellemetlen, hogy a szél rendesen a pofánkba tolta a havat, és az, hogy... Hogy fogalmunk nem volt róla, hova a rohadt francba megyünk. Pontosabban: hova jutunk. Ez bizony – ne finomkodjunk! – szar érzés. Néhány lépés után még hallottam, hogy a kocsis meg a beszédhibás, nem is kicsit ütődött lovászfíú rögtön birtokba veszi az elhagyott kupénkat. Csak reménykedni tudtam benne, hogy rendbe is teszik a kisiklott járgányt.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Éppen ideje volt már, hogy az urak odébb tegyék a székhelyüket. Élezd fel, fiam, a tüzet, én meg gyorsan hozom elő a lábost. Szerintem már szilánkosra fagyott benne a sült.

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)

Siessen, mert nagyon é-hes... Sok idő, míg fagyban megsercen a zsír.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Nem bánom: végy magadhoz addig néhány korty erőlevest. (*dugóhúzás hangja*)
De be ne rúgjál nekem!

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)

Nem szoktam. A múlt-kor is maga esett bele... Arccal a ló seggibe.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

A kezed járjon, ne a szád!

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)

Jóóóó!

Monsieur Lamadon kint sűrű kortyolgatás közepette füttyörészi a Marseillaise-t.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Készen van már?

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)

Ne sűrűsse! Észreveszi, ha kész... Illatozik?

Monsieur Lamadon kint sűrű kortyolgatás közepette füttyörészi a Marseillaise-t.

MADAME CARRÉ

A zsír lassan felolvadt, a sült átmelegedett. A kocsis és a lovászfű belakott, beivott, majd úgy gondolták, ledőlnek néhány percre pihenni.

Madame Carré ki.

ÉLISABETH ROUSSET

Mélyen elaludtak. A lovászfű egy szép új világról álmodott, amelyben ügyes gépek segítségével akár hat-hét másodperc alatt le tudják majd cserélni a sebesen száguldó kocsik tönkrement gumibroncsait. Hat-hét másodperc alatt, mind a négyet. (*Elindul ki, mielőtt kiér, visszafordul*) A kocsisnak, ha bezabált, rémálmai voltak. Most is ez történt...(ki)

Cornudet kint nagyot horkant, majd hosszan, sóhajtvá fújja ki a levegőt.

MADAME CARRÉ (*az ajtó mögül, kétségbeesetten ordítva*)

Segítség! Engedjenek be!

MONSIEUR LAMADON (*az ajtó mögül, kétségbeesetten ordítva*)

Azonnal nyissák ki! Engedjenek be!

CORNUDET (*be*)

Van bent valaki? Kérem, nyissák ki! Egy nemzettárs vagyok, engedjenek be!

ÉLISABETH ROUSSET (*be*)

Fiaim! Ti jók vagytok. Nézzetek magatokba, és meglátjátok: Krisztus urunk bennetek lakozik. Ne legyetek kapzsik, kevélyek, gyámolítsátok a rászorulókat! Az ételt, italt osszátok meg az éhesekkel és szomjasokkal! Nyissatok ajtót a kopogtatóknak, engedjétek szívetekhez a közeledőket! A felebaráti szeretet jegyében emeljétek magatokhoz minket, hisz emberek vagyunk mi is, és ami nem mellékes...

MADAME CARRÉ, MONSIEUR LAMADON, CORNUDET, ÉLISABETH ROUSSET (*egyszerre, hangosan*)
 Franciák mindannyian! (*Mindenki ki.*)

CORNUDET (*kintről, nagyot horkant, majd ijedten*)
 Ébredj! Megjöttek az utasok.

MONSIEUR LAMADON (*kintről, ébredve*)
 Ki nem szarja le?

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)
 Hát én! Miből lenne zabálnivalód, ha nem keresnél pénzt, bugris paraszt? He? Ennyi eszed sincs?

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
 Az rohadt kevés, amit maga nekem...

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)
 Igen? Nyissál saját vállalkozást! Vagy eriggy Angliába!

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
 Nem is jött meg senki...

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)
 Dörömböltek!

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
 Megint maga rúgott be...

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)
 Azt mondták: Krisztus urunk bennem lakik...

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
 Mondtam, hogy maga rúgott be...

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Tessék! Az utasok! Ott jönnek, ni!

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
Ha most ott jönnek, előbb hogy dörömböltek itt?

Mindenki be.

CORNUDET
Ez a barom kocsis jól elküldött minket...

MADAME CARRÉ
Ha nem működik a férjem híres lélekjelenléte, még kárt is tesznek bennünk a tanyasiak.

CORNUDET
Kedves Madame Carré, lehet, hogy a férje lelkileg jól működik, de ha nem tévedek, testileg én csavartam ki a vasvillát a dühöngő paraszt kezéből.

MONSIEUR LAMADON
Kétségtelen, Cornudet, hogy maga az ilyesmihez jobban ért. De megértheti: én nem mocskolhatom be a kezemet...

CORNUDET
Oly' jaj, jaj! Hogyan is mocskolná tovább, ha már annyi mocsok van rajta, hogy nem is fér el rajta több!

MONSIEUR LAMADON
Mert a magáé makulátlanul tiszta, mi? Ne röhögtessen, kedves uram!

CORNUDET
Annyira elég tiszta, hogy végre asztalhoz üljek... (*elkezd szaglászni*) Lehet, hogy már képzelődöm, de maguk nem éreznek pecsenyeillatot?

MADAME CARRÉ
Dehogynem érzünk! Még a mezőn toporogtunk, amikor nekem már megbirizgálta az orromat. Tudják, különösen érzékeny vagyok a szagokra...

CORNUDET
Hm... Ez nem szag, ez illat! Itt kétségtelenül húst sütöttek.

ÉLISABETH ROUSSET (*a közönségnek*)

Monsieur Lamadon ekkor kivetkőzve magából, mint egy több hete éhező nagyragadozó, vérben forgó szemmel, hatalmasat ordított...

MONSIEUR LAMADON

Hé, kocsis!

ÉLISABETH ROUSSET

A kocsis a legjobb modorát vette elő. Olyan stílusban kérdezett vissza, mintha a nagy Francia Illem Tanszéket vezetné a párizsi École Normale Supérieure-ön: parancsol, Monsieur Lamadon?

MONSIEUR LAMADON

Ööö... Mikor indulunk már?

ÉLISABETH ROUSSET

Csak néhány perc még, Monsieur Lamadon.

MONSIEUR LAMADON

Mondja csak, kérem, maguk sütögettek itt húst?

ÉLISABETH ROUSSET

Ezer bocsánat, Monsieur Lamadon, de hát a szervezetnek meg kell adni, amit kíván, ahhoz, ugye, hogy dolgozni tudjunk, ennünk is kell, hát haraptunk egy kicsit. Máris szólok a fiúnak, hogy takarítson ki, csináljon rendet, még egyszer bocsá...

MONSIEUR LAMADON

Idefigyeljen, jó ember! Van még abból a sültből?

ÉLISABETH ROUSSET

Hogy, hogy mi?

MONSIEUR LAMADON

A sült húsból, amit a jó meleg kupéban zabáltak, amíg minket majdnem agyonütöttek a csontváz zombi parasztok, van még? Érti? Azt kérdezem, befaltak-e mindent, vagy esetleg volt magukban annyi jóérzés, hogy félretettek valamennyit az éhező honfitársaiknak?

ÉLISABETH ROUSSET

Jaj, dehogy maradt, Monsieur Lamadon. Hisz olyan kevéske, *très petit* volt, hogy kettőnknek is alig jutott.

CORNUDET

Az eredeti tervek szerint dél körül Totes-ban kellett volna ebédelnünk. Most jó, ha napszállat előtt odaérünk.

MADAME CARRÉ

Nem értem, hogy is nem hoztunk magunkkal egy kis harapnivalót...

CORNUDET

Na, jó! Madame Carré, kedves mindnyájan! Remélem, nem sértek meg senkit, de nálam van egy tele rumos kulacs. Szívesen megkínálom magukat.

MADAME CARRÉ

Köszönjük, Monsieur Cornudet, értékeljük a jó szándékát.

MONSIEUR LAMADON

Én azért megnézném közelebbről azt a kulacsot. *(meghúzza)* Nem rossz! Felmelegíti gyomrot, és megcsalja az étvágyat.

CORNUDET

Arról nem is beszélve, hogy jó kedvben gyorsabban múlik az idő.

MONSIEUR LAMADON

Álmomban sem gondoltam volna, hogy valaha ide jutunk: a paraszt rejtegeti az élelmet, ötszörös áron sem adna egy falás kenyeret egy darab sajttal, sőt, képes vasvillával kikergetni a betévedt éhező, szomjazó vendéget.

CORNUDET

Nem csodálom. A gyerekekkel ő sem etethet papírpénzt, de még Lajos-aranyat sem.

MADAME CARRÉ

Ezek nem is emberek, hanem szörnyetegek voltak. Mint valami rémfilmben...

MONSIEUR LAMADON

Apropó rémfilm! Van egy ötletem! Csináljuk azt, amit a hajó utasai a népdalban: együk meg a legkövérebb társunkat!

MADAME CARRÉ

Most már jó lesz, ha nem kószolgotod tovább azt a fertelmes italt.

ÉLISABETH ROUSSET *(odamegy Monsieur Lamadonhoz, és a keblére öleli)*
Nagyon éhes vagy, szívecském?

MONSIEUR LAMADON

Meg tudnálak enni. Úgy, ahogy vagy.

ÉLISABETH ROUSSET

Szegény, szegény fiú... Majd meglátjuk, tehetünk-e valamit.

MADAME CARRÉ

Ízléstelen!

CORNUDET

De asszonyom! Hiszen ez csak egy tréfa.

MADAME CARRÉ

Kíméljenek meg az ilyen tréfáktól! Jó?

ÉLISABETH ROUSSET

Na, jó, akkor komolyan. Én nem szeretem, ha kocsmák főztjére vagyok utalva. Meg hát nem is jut nekem menázsira annyi. Így hát készültem az útra egy kis provianttal.

CORNUDET

A világért sem akarok tolakodni, de megtudhatnám, hogy miből áll a kisasszony háromnapos proviantja?

Lassan újra elindul a postakocsi (hang: újra a korábbi vonatzakatolás).

ÉLISABETH ROUSSET

A ládám mélyén egy tálban két egész, folszeletelt sült csirke úszik finom, kocsonyás lében, a kosárban pedig van fehér kenyér, sütemény, gyümölcs meg egy kis jófajta itóka...

Mindenki tátott szájjal, nyálát csurgatva hallgatja.

MADAME CARRÉ *(suttogva)*

Megvetem a kisszerű aljasságot.

ÉLISABETH ROUSSET

Van még egy kis libamáj, pacsirtapástétom, füstölt nyelv, bretagne-i sajt, crassani körte...

MADAME CARRÉ

Meg tudnám ölni, ha nem undorodnék megérinteni.

MONSIEUR LAMADON

Szerencsére ön előrelátóbb volt, mint mi. Vannak, akik mindig mindenre gondolnak.

ÉLISABETH ROUSSET (*Monsieur Lamadonnak*)

Parancsol? Kellemetlen reggel óta éhezni. Kérem, vegyen!

MONSIEUR LAMADON

Én... Én szívesen elfogadom... Mert már nem bírom tovább. Végére is, ugyebár, szükség törvényt bont.

ÉLISABETH ROUSSET

Vegyenek bátran! Használja mindenki!

Monsieur Lamadon és Cornudet leül háttal, és enni kezd.

CORNUDET

Nem is tudom, mikor ettem utoljára ilyen finomat. Nahát! Még uborkát és ecetes hagymát is csomagolt...

ÉLISABETH ROUSSET

Használják csak!

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak súgja*)

Mire vagy olyan rátarti? Fogadd el nyugodtan! (*Élisabeth Rousset-nek*)
Kisasszony, megkínálhatom a feleségemet is?

ÉLISABETH ROUSSET

Már hoggyne, kérem, Monsieur Lamadon. Kínálgatnám én a bordeaux-i boroskát is, de csak egy poharat hoztam.

CORNUDET

Nekem tökéletesen megfelel a közös pohár.

MONSIEUR LAMADON

Nekem is! Ha nem sértem meg, kisasszony, a zsebkendőmmel megtörölöm a szélét, és már töltheti is bele a finom nedűt.

ÉLISABETH ROUSSET

Dehogy sért meg vele, Monsieur Lamadon, nagyon helyesen teszi. Én szeretek jóízűen enni, és akkor bizony előfordul, hogy zsíros lesz a számtól a pohár. Az ember, ugye, vagy eszik, vagy állandóan törölközik.

CORNUDET

Hát akkor, egészségünkre!

ÉLISABETH ROUSSET

Mindnyájunk egészségére!

Madame Carré elájul.

MONSIEUR LAMADON Könyörgök, segítsen valaki! Elájult a feleségem.

CORNUDET (*a közönségnek*)

Élisabeth Rousset éppen meghúzta volna a közös poharat, de helyette Madame Carréba töltött egy kortyot.

ÉLISABETH ROUSSET

Csak nyelje le, asszonyom!

MADAME CARRÉ

Köszönöm, köszönöm... Már sokkal jobban vagyok.

ÉLISABETH ROUSSET

Jól van, nincsen semmi baj. Csak az éhség az oka, semmi más. Egyen egy kicsit!

CORNUDET

Ilyen esetben minden ember testvére a másiknak, és segíteni tartozik neki... Csak semmi ceremónia, Madame Carré, az áldóját, fogadja már el az életmentést! Még azt se tudjuk, találunk-e éjjeli szállást vacsorával. És ha így haladunk, holnap délre sem érünk Totes-ba.

MADAME CARRÉ (*Élisabeth Rousset-nak*)

Hát, jó. Köszönettel elfogadom, nagysád.

Mindannyian leülnek háttal, és esznek.

MONSIEUR LAMADON (*suttogva, Madame Carrénak*)

Kérem, szedje össze magát, testileg és lelkileg is. Mégsem ehetjük meg ennek a lánynak az ennivalóját anélkül, hogy szóba állnánk vele.

MADAME CARRÉ

Nagyon nehéz kimondanom... (*Élisabeth Rousset-nak*) Élisabeth, kedvesem! Nyújtsa ki, és melegítse meg a lábát a kályhánál.

ÉLISABETH ROUSSET

Micsoda tisztesség! Elfogadom, mert majd' lefagy. A talpamon ugyanis semmi sincs, ami melegítse. Ne féljenek, a hasam, meg amin ülök, még sohasem fázott. (*kacag*)

CORNUDET

Leleményes a francia nép! Nem pusztulhat el a nemzet, amíg ilyen derék lányai vannak.

MADAME CARRÉ

Nagyszerű szakácsnője lehet...

ÉLISABETH ROUSSET

Az bizony nekem sosem volt. Van egy szobalányom ugyan, mert azért az mégsem járja, hogy a vendégeimet magam engedjem be, arról nem is beszélve, hogy valakinek közölnie kell, ha nem fogadok többet, mert – tudj' isten, például – megfájdult a fejem.

MADAME CARRÉ

Ó, magának is szokott fájni?

MONSIEUR LAMADON

Mindönknek van miért fájlalnunk a fejünket mostanság.

ÉLISABETH ROUSSET

Úgy is van! Mindig van elég baja a szegény embernek. Aztán most itt van ez a háború... Nem jó ez sem az uraknak, sem a szegényeknek.

CORNUDET

Az biztos. Mi sem jókedvünkből zötykölődünk itt hajnal óta. Mindenről az átkozott poroszok tehetnek.

MONSIEUR LAMADON

Ha nem lenne túlerő, gyorsan fordulna a helyzet. Vitézkedésben a franciák felülmúlnak mindenkit. Szerintem egy francia katona felér három némettel, de most legalább hat jut egyre.

CORNUDET *(befejezi az „étkezést”)*

A legfontosabb az elszántság. Én most is azért utazom Le Havre-ba, hogy megszervezzem a poroszok elleni védelmet.

ÉLISABETH ROUSSET *(befejezi az „étkezést”, a fejébe szállt a bor)*

Fontos az elszántság, de az sem mindegy, milyen a katona szerszáma... Akarom mondani, felszerszámozása...

MONSIEUR LAMADON *(befejezi az „étkezést”)*

A felszerelésére gondol, ugye, kedves...

MADAME CARRÉ *(befejezi az „étkezést”)*

Köszönjük magának ezt a nagyszerű lakomát. Alighanem az éhhaláltól mentett meg minket.

ÉLISABETH ROUSSET

Egészségükre. Igazán megtiszteltetés, hogy megoszthattam magukkal a szerény elemózsiámat.

A vonatzakatolás leáll.

MADAME CARRÉ *(feláll, a közönségnek)*

Már majd' leragadt a szemem a hirtelen rám tört álmoságtól, de úgy éreztem, illik még szóval tartanom ezt a végül is nem kellemetlen, de az összes problémájával együtt igen száanalomra méltó, szerencsétlen teremtet. És ha szabad megkérdezni, szólítottam meg csak úgy, magamtól, a kisasszonynak miért olyan sürgős az utazás?

ÉLISABETH ROUSSET

Persze, hogy szabad megkérdezni! De hogy jövök én ahhoz, hogy untassam magukat a történetemmel.

MADAME CARRÉ *(a közönségnek)*

Láttam, hogy a belakott társaság már alig bírja tartani magát, dőltek jobbra, dőltek balra. Csíknyira nyitott szemmel, alig mozgó szájjal mondták: De, de, meséljen csak! Dehogyan untat! Kíváncsian várjuk a történetét.

ÉLISABETH ROUSSET

Hát jó! Az úgy volt, hogy eleinte azt hittem, ott maradhatok, Rouenban. Lakásom tömve volt élelmiszerrel, és szívesebben ettem volna néhány katonát, mintsem hogy isten tudja, hova vándoroljak. De amikor megláttam ezeket a poroszokat, nem bírtam magammal! Dühöngtem, és egész nap sírtam szégyenemben. Jaj, ha férfi lettem volna! Az ablakomból nézegettem ezeket a hegyes sisakú, vastag disznókat, és ha a szobalányom nem fogja le a karom, az első kezem ügyébe kerülő bútoromat a fejükhöz vágom.

A társaság valamennyi tagja szuszog, ásít, elbóbiskol.

ÉLISABETH ROUSSET (*ő is ásít*)

Aztán be is szállásoltak hozzám egyet. Pechére tanultam önvédelmet... Ahogy belépett a szobámba, torkon ragadtam, földre vittem, és a mellére térdeltem. Őket sem nehezebb megfojtani, mint más embert. És meg is teszem, ha el nem ráncigálnak a hajamnál fogva. Persze ezek után el kellett bújnom. Aztán, mihelyt tehettem, kereket oldottam, és most itt vagyok... Itt vagyok végre, ahol vagyok... Csak azt nem tudom, hogy hol a francban vagyok. (*feláll, tanácstalanul járkálni kezd; zene kezdődik: Mahler Adegiettója*) És hogy ti kik vagytok... Mit akartok tőlem? És én mit akarok tőletek? Elegem van a közös utakból is. Ebből sem fogok jól kijönni, nem is volt kedvem hozzá, az biztos. (*észreveszi, hogy a többiek elaludtak, a közönségnek folytatja*) Ti még ébren vagytok? Nektek könnyű. Ti jól ismeritek magatokat, mert állandó mániátok az önismeret. Akkor az egótok, mint a párizsi Notre-Dame. Ti a múltban is önmagatokat kerestek, és megharagudtok a világra, amiért sehol sem találjátok meg. És mindig későn jöttök rá, hogy a keresés közben nem kell olyan messzire menni... Egyáltalán: minek ez az állandó jövés-menés?

Változás a 3. jelenetre: mind a négyen álomból felébredve, mint a holdkórosok elkezdenek jönni-menni, a végére felsorakoznak falhoz állva, háttal a közönségnek. A zene leáll, fokozatosan lehalkul.

3. jelenet

Gong. Totes városában, a Commerce Vendégfogadó szalonja. Háttal a közönségnek, egy sorban a dobogó előtt.

MADAME CARRÉ (*suttogva, Monsieur Lamadonnak*)

Mért nem maradsz már nyugton? Mire hajtasz? Pénzre? Dicsőségre?

MONSIEUR LAMADON

Nyugi van! Nem eshet bajunk. Ez csak egy játék.

MADAME CARRÉ

Azt előre megmondom, hogy nem vagyok hajlandó levetkőzni. Ezt a trükköt már nem veszem be! Vacsora és beszállásolás előtt tisztasági okokból fáradjanak be a közös zuhanyzóba...

MONSIEUR LAMADON

Ne parázz! Senki nem akar levetkőztetni.

MADAME CARRÉ (*körülnéz*)

Vagy kb. mindenki.

CORNUDET

Ezeztől minden kitelik. A foglyaikat élve elássák, harci gázt vetnek be, hogy a lövészárkokban hatalmas kínok között múljanak ki a katonák. Azt is suttojják mindenfelé, hogy egy sötét erdőben több ezer tisztet lőttek sírba.

MADAME CARRÉ

Jaj, ne! Ugye, megmondtam! Most mi lesz velünk?

CORNUDET

Maga katonatiszt?

MADAME CARRÉ

Én? Dehogy!

CORNUDET

Hát akkor?

MADAME CARRÉ

Mi hát akkor?

CORNUDET

Mitől retteg, ha nem katonatiszt?

MONSIEUR LAMADON

Maga nem tudja, min mentünk keresztül Oroszországban. Is.

MADAME CARRÉ

Ahol is végül három évig sikerült eltáborozgatnunk.

CORNUDET

De ott oroszok voltak! Ezek meg itt poroszok! Németek?

MINDANNYIAN EGYSZERRE

Na és?

CORNUDET

A németek keresztények.

MINDANNYIAN EGYSZERRE

Na és?

MONSIEUR LAMADON

Az oroszok is keresztények.

MADAME CARRÉ

Ők másmilyen keresztények, nem? Ők olyan keletiek... Mindegy is, utálom mindkét fajtát. És tudom: le fognak vetkőztetni, majd gázkamrába küldenek.

ÉLISABETH ROUSSET

Figyelj, Mucika! Engem már levetkőztettek párszor, de mindig csak olyan, akinek hagytam.

MADAME CARRÉ

Jaj, drágám, szerinted megúszhatjuk?

ÉLISABETH ROUSSET

Én csak azt tudom: ezeknek nem vetkőzőm.

MONSIEUR LAMADON

Te rémeket látsz, hogy legyen mitől félned akkor is, amikor nincs mitől. Csak bízd rám magad, és meglátod: túléljük ezt is.

MADAME CARRÉ

Te túlélheted, mert kifogástalan a pedigred.

MONSIEUR LAMADON (*suttogva, gyanakodva Madame Carrénak*)

Miért? A tiéd nem?

CORNUDET

Jaj, Lamadon, ne legyen már ilyen bután kisszerű! Nem mindenki zsidó, aki utálja a keresztényeket!

MONSIEUR LAMADON

Ja, ja. Vannak muszlim fundamentalisták is.

CORNUDET

Úgy van! Ők egyébként sacc per kábé egyformán utálják a zsidókat és a keresztényeket.

ÉLISABETH ROUSSET (*Cornudet-nek*)

Jól elrendezte! Ezt a hülyeséget sohasem értettem. Hogyan lehet elméletben utálni valakit vagy valamit? Én csak konkrétan tudok... Például: a poroszokat.

CORNUDET

Ezt most nem kéne hangosan kikiabálni, drága Gömböc kisasszony!
És valami azt súgja nekem: jó lenne rögtön biztosítani a német parancsnokot, hogy sem arab, sem zsidó nincs köztünk. Csak úgy für alle fälle. Jó?

MONSIEUR LAMADON

Gondolja, hogy ez érdekli a porosz tisztet?

CORNUDET

Maradjunk abban: valami azt súgja...

MONSIEUR LAMADON

Ugyan kérem! Nem a középkorban élünk, hogy származásuk alapján ítéljenek meg embereket? Na ne!

MADAME CARRÉ

Nem emlékszel, kincsem? Az oroszok is milliószámra *haltatták* éhen a parasztokat.

MONSIEUR LAMADON

Haltatták? Halatták, nem? Végül is mindegy. Igen, egy pár milliót meghaltattak. De kit érdekelnek a parasztok? És ne gyere már mindig az oroszokkal.

MADAME CARRÉ

Nem én jövök velük. Majd meglátod: jönnek azok maguktól is.

CORNUDET (*kilép a sorból, és szembefordul a többiekkel, és ordítani kezd*)

Na, jó, ebből elég.

A többiek meredten, értetlenül bámulnak rá.

CORNUDET (*ordítva*)

Vigyázz! Hátra arc! (*mindenki riadtan teljesíti*) Három lépés előre! (*teljesítik*)

Néhány másodpercig csendben állnak.

MONSIEUR LAMADON (*megrémülve, lassan hátrafordul*)

Jó napot kívánok... Bonjour, Monsieur... Vagyis: Guten Abend.

Csend.

MADAME CARRÉ (*suttogva, Monsieur Lamadonnak*)

Minek kellett magának franciául jónapotoznia? (*lehalkítva*) Emlékeztetni akarja a tiszt urat arra, hogy büszke franciák vagyunk? Mért nem hozott egy táblát, amelyre ki van írva: utálom a németeket! Vagy még jobb: pruszkik, haza! Maga teljesen megőrült. Már a Gulagról is úgy jött nekem haza, mint egy idióta.

MONSIEUR LAMADON

Én csak párbeszédet akarok kezdeményezni. Hülyeség, hogy nem szabad szóba állni velük... Hogy aki kapcsolatba kerül a poroszokkal, az mind hazaáruló... Jó viszonyt kell mutatnunk – értik: színleg! –, azért, hogy mozgásterünk maradjon. Mit érnénk vele, ha rögtön letartóztatnának, és életünk végéig tömlöcben rohadnánk.

ÉLISABETH ROUSSET

Nem akar mindjárt beépülni közéjük, hogy belülről bomlassza őket?

MONSIEUR LAMADON

Lehet, többet érnék el vele, mint a Cornudet a sáncásással.

ÉLISABETH ROUSSET

Tényleg nem kéne mindent kikiabálni! Egyébként most hol van Cornudet? Pontosabban: ki ez a Cornudet?

Mindenki félve hátra les, ahol a német parancsnokot játszó Cornudet mereven néz előre.

MADAME CARRÉ (*Cornudet-hez*)
Grüssgott, Herr Oberlajtand!

Csend.

ÉLISABETH ROUSSET

Már megbocsásson, Madame Carré, de a Grüssgottot enyhén szólva túlzásnak vélem. Tudja maga egyáltalán, hogy mit jelent? Mert én véletlenül tudom. Azt, hogy isten hozta, meg áldja meg, meg satöbbi... Úgyhogy részemről semmi Grüssgott, ezt, ha olyan jól tudja a nyelvüket, mondja meg ennek a német disznónak is.

MONSIEUR LAMADON (*Cornudet-nek, hangosan*) Jó-es-tét! Csak kö-szön-ni a-ka-runk.

CORNUDET (*hatalmasat ordítva*)
Papíre!

Mindenki rémülten átadja Cornudet-nek az olvasó-példányát.

MADAME CARRÉ (*rémülten, suttogva*)
Jól nézünk ki, ha ez ért franciául...

MONSIEUR LAMADON (*suttogva*)
Tényleg nem kellett volna sáncásásról pofázni.

ÉLISABETH ROUSSET
Mért gondolják, hogy tud franciául. A papír minden nyelven papír.

MADAME CARRÉ
De olvasni akarja az úti-okmányainkat...

MONSIEUR LAMADON
Jaj, cica, az németül van! A német parancsnokság adta ki.

MADAME CARRÉ
Pfuj! Német iratokkal utazunk? Undorító! Ha ezt tudom, el sem indulok.

Közben Cornudet megfordul, és kimegy. Kintről hallatszik immár nyájas hangja.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Isten hozta Totes-ban a hölgyeket és urakat. Ez itt a Commerce Fogadó, amelynek a tulajdonosa vagyok. Kérem, foglalják el szobáikat, amelyek kicsik és kényelmetlenek. A kulcsokon négyjegyű számokat találnak, amelyek megegyeznek a szobájuk ajtaján olvasható számokkal. Itt-tartózkodásuk alatt (amely reményeim szerint inkább hosszú lesz, mint rövid), ugyanez a szám lesz az azonosítójuk. Mondhatnám: ez az általános PIN-kódjuk. Ne válogassanak a kulcsok között, tök mindegy, melyik szobát kapják: mindegyik egyforma. Amíg cihelődnek, ha nincs ellenükre, addig gondoskodom a vacsoráról.

MONSIEUR LAMADON

Ez az utolsó az első értelmes mondat volt, amit ma Totes-ban hallottam.

MADAME CARRÉ

Neked teljesen mindegy, hogy mi történik körülötted. Ha megtömheted a hasad, elégedett vagy...

MONSIEUR LAMADON

Enni kell, szívem!

MADAME CARRÉ

Nekem előbb emészteni... Én nehezen veszem be ezt a diktatórikus stílust. Az igazi keresztény ember jellemzője még háborús körülmények között is a szeretet.

MONSIEUR LAMADON

Drágám, néhány perce még ki akartad irtani a keresztényeket...

MADAME CARRÉ

Ugyan kérem! Ki beszélt itt kiirtásról? Én csak azt mondtam, hogy utálom őket. De momentán sokkal jobban érdekel, hogy vajon ágyak vagy priccsek várnak ránk ezekben a szűk cellákban.

CORNUDET (*újra Cornudet-ként érkezik, kiosztja az olvasó-példányokat*)

Sok jó ember kis helyen is elvész. Ha-ha-ha... Visszakaptuk az iratainkat. (*Élisabeth Rousset-nek*) Kicsi gömböckém, ezek vajon miért gondolják azt, hogy nekünk külön szoba jár?

MONSIEUR LAMADON

Örüljenek neki! Legalább kényelmesen elférnek.

CORNUDET

Én szívesen szoronganék egy ágyban...

ÉLISABETH ROUSSET

Megleszel egyedül is, szocikám: iszol néhány korsó sört, és győztes választásokról álmodozol majd.

CORNUDET

Ilyennek ismered a szocialistákat?

ÉLISABETH ROUSSET

Csoda, hogy még egyáltalán ismerem őket...

MADAME CARRÉ

Hé, Cornudet, aztán éjjel nehogy hangosan robbantgassa a forradalmát!

CORNUDET

Ó, Madame Carré, maga búbájosan közönséges.

MONSIEUR LAMADON

Hogyan merészeli...

CORNUDET

Na, ez megint ezzel jön: „hogyan merészeli, hogyan merészeli...” Vegye már tudomásul, hogy a szocializmusban és a kivégzőosztag előtt mindannyian egyenlők vagyunk.

MONSIEUR LAMADON

Kellemes párhuzamai vannak.

CORNUDET

Na, jó, nekem meg kell csinálnom az ülésrendet... *(kimegy)*.

MADAME CARRÉ

Ez hova tűnik el már megint?

MONSIEUR LAMADON

Ezek a szocik ilyenek. El-eltűnnek, aztán visszajönnek... Hahó, fogadós uram, mindegy, hogy hova ülünk? Melyik az én helyem?

CORNUDET *(kintről, mikrofonba)*

Monsieur Lamadon, ha nem tévedek?

MONSIEUR LAMADON

Úgy van. Személyesen.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Kérem, ott foglaljon helyet, ahol a kis táblán a nevét látja.

MONSIEUR LAMADON

Nahát! Észre sem vettem. Micsoda precizitás!

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

A parancsnok úr rendelkezett így.

MONSIEUR LAMADON

Aha! Szóval németes precizitás. Akkor az sem véletlen, hogy én az asztal túlsó végén, a konyhától legtávolabb eső ponton kaptam helyet.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

A parancsnok úr ismeri a mohóságát. Úgyhogy húzza meg magát szerényen, és örüljön, hogy ehet.

MADAME CARRÉ

És én vajon mivel érdemeltem ki a szélső helyet? Csak mert a férjem...

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Kérem, ne ítéljen rögtön! Higgye el, nem rossz az a két hely.

MADAME CARRÉ

És ha szabad érdeklődnöm, ki ül azon a szép főhelyen?

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Felkérem tisztelt Élisabeth Rousset kisasszonyt, hogy támogasson a jelenlétével, fogadja el mellettem a dízhelyet.

ÉLISABETH ROUSSET (*dühét visszafojtva*)

Anyád legyen biodíszlet! Én soha!

MONSIEUR LAMADON

Halkabban! Az istenszerelmére, még meghallja...

ÉLISABETH ROUSSET

Na és? Ki ez egyáltalán?

MONSIEUR LAMADON

Hát... Hát, nem tudom. Vagyis, hát, a fogadás lenne... Nem?

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Kedves Monsieur Lamadon, nyugodjon bele, mi mindig mindent hallunk. Szerintem foglaljanak helyet, és lássunk a vacsorához.

MONSIEUR LAMADON

Én nem bánom... Foglaljunk...

Cornudet bejön, és nagy jelentőséggel elfoglalja Élisabeth Rousset mellett a díszhelyet. Innentől jó darabig nem lehet tudni, hogy ő Cornudet-e, avagy a parancsnok. Mindhárman gyanakodva méregetik.

CORNUDET (*a közönségnek*)

Tudtam, hogy ezzel a húzással magamhoz ragadom, és sokáig magamnál tartom a kezdeményezést, ami azt jelenti, hogy fontos leszek. Nem hagyhattam ki, hisz ezért élünk, ezért játszunk. Mindig jó ütemben hagytam el a színt, és kintről egy kicsit elváltoztatott hangon beszéltem, de tényleg csak egy kicsit, csupán annyira, hogy senki ne lehessen biztos benne, ki vagyok. Tényleg! Tényleg... Ki vagyok én? Vajon egy erőszakos, hatalommániás parancsnok, egy kellemkedő fogadás vagy esetleg maga Cornudet... Nagyon élveztem a titokzatosságot és sokoldalúságot, reméltem, még többször is fogom élvezni a jövőben ezt a mámorító érzést. Csak az zavar be valamennyire, hogy már magam sem tudom, ki is vagyok én. Legalábbis, mondhatni, határozottan elbizonytalanodtam e tekintetben.

MADAME CARRÉ (*a közönségnek*)

Emlékeznek? Amikor még a postakocsiban a kajakómában bealudtunk (*Élisabeth Rousset-ra mutat*), a Lili már emlegette az önismeretet. Hát, az tényleg komoly dolog.

ÉLISABETH ROUSSET (*bólogat*)

Ez abszolút így van. Bár nekem nincs akkora egóm, mint nektek, de szerintem is fontos az önismeret. Így van? (*Monsieur Lamadonnak*) Bálint?

MONSIEUR LAMADON

Én?

CORNUDET

Miért? Ki a Jaskó Bálint?

MONSIEUR LAMADON

Hát, én...

MADAME CARRÉ

Akkor?

MONSIEUR LAMADON

Mi akkor? Ja... Önismeret! Igen, igen... Igen.

ÉLISABETH ROUSSET

Bálint, minden rendben?

MONSIEUR LAMADON

Persze. Nem eszünk? (*magában*) Csak tudnám, ki a fasz ez a Cornudet, és min forog mindig az agya... (*Élisabeth Rousset-nak*) Gratulálok, kisasszony, és köszönjük. Ugyancsak tiszteletre méltó vacsorapartneret vonzott ide, szerény körünkbe.

ÉLISABETH ROUSSET (*nevetve*)

Hát, ez a Cornudet még mindig jobb, mint az a porosz disznó.

MONSIEUR LAMADON

Halkabban, az istenért!

ÉLISABETH ROUSSET

Ha maguk annyira imádják, hát hívják meg alázatosan vacsorára a parancsnokot. De akkor engem itt nem látnak. Eltűnök, de előbb még meg is mondom neki, hogy aljas betolakodókkal sohasem paktálok le.

MONSIEUR LAMADON

Na jó, nekem ebből elegendem van. (*kimegy*)

MADAME CARRÉ (*Élisabeth Rousset-nak*)

Nézze, kedves Gömböc kisasszony, az is elég bonyolult kérdés, hogy ki számít betolakodónak. Így azt is nehéz megmondani, mi számít lepaktálásnak, és mi nem.

CORNUDET (*suttogva, Élisabeth Rousset-nak*)

Az előbb olyan kedvesen mondta, hogy mégiscsak jobb vagyok a porosz disznónál. Ezt szeretném azzal viszonzni, hogy biztosítom: én bármikor szívesen lepaktálok magácskával.

MONSIEUR LAMADON (*kintről, furcsa hangon, mikrofonba*)
Halló! Itt van Élisabeth Rousset kisasszony?

ÉLISABETH ROUSSET
Persze, hogy itt vagyok. Hol lennék? És maga mit keres odakint?

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
Kisasszony, a parancsnok úr feltétlenül beszélni akar magával. Azonnal!

ÉLISABETH ROUSSET
Pofám leszakad! Még egy perce sincs, hogy lelépett, és máris a parancsnok szárnysegédje.

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)
Ha csakugyan kegyed az Élisabeth Rousset kisasszony, kérem, azonnal jöjjön...

ÉLISABETH ROUSSET
Az lehet, hogy én vagyok, csak hogy nem megyek.

MADAME CARRÉ
De hát, ezt hogy gondolja?

ÉLISABETH ROUSSET
Úgy, hogy nem megyek, és kész.

CORNUDET
Ezt azért gondolja meg! Az ellenkezése nagy kellemetlenkedéseket okozhat nemcsak önmagának, hanem valamennyi útitársának. Sohasem szabad ellenszegülni azoknak, akik nálunk erősebbek. Bizonyára teljesen veszélytelen lenne odamenni. Kétségkívül csak valami formaságról van szó, melyről a parancsnok úr megfeledkezett.

MADAME CARRÉ
Ne habozzon, kisasszony, én tudom magáról, hogy hívő keresztény. Az Úr Jézusnak tesz szolgálatot azzal, ha ezt a kis formaságot elintézi.

CORNUDET
Nem blaszfémia ez kissé, Madame Carré? Jézus urunkat belekeverni egy ilyen kis formaságba...

MADAME CARRÉ

Hallgasson már, Cornudet! Élisabeth, maga meg gondoljon ránk! Igazából értünk teszi.

ÉLISABETH ROUSSET

Rendben. Bár nem tudom, miért is, de odamegyek. Meghallgatom a porosz disznótól, hogy miért hívat. Csakis az önök kedvéért.

MADAME CARRÉ

Őszintén köszönöm. Mindannyiunk nevében.

Élisabeth távozik, ugyanakkor a másik oldalon visszajön Monsieur Lamadon.

MONSIEUR LAMADON

Na, ez sikerült! Kíváncsi vagyok, mi lehet az a kis formaság, amiről a tiszt úr elfeledkezett.

CORNUDET

Ha a Lilikére gondolk, csak valami nagy formaság lehet.

MADAME CARRÉ

Te, Karesz! Hogy lehetsz ennyire alpári? Bunkó!

CORNUDET

Jól van, na! Élisabeth Rousset kisasszony nem éppen csenevész bájairól híres, de gömbölydedsége bearanyozza, és, ugye, be is tölti az egész estémet, azaz nem az estémet, hanem a képzeletemet, de azt még felül is múlja...

MONSIEUR LAMADON

Ejha! Maga aztán hamar a pohár fenekére nézett!

CORNUDET

Szó sincs róla! Csak azt akarom Madame Carré értésére adni, hogy nagy tisztelője vagyok a női nemnek, szeretem a nőket, kívül-belül... Alul-felül, elöl, hátul...

MADAME CARRÉ

Lesz szíves megkímélni érzelmei további részletezésétől! Köszönöm!

CORNUDET

Kérem, Madame. Oké. Rendben. Értem. Francia ember evés közben nem beszél.

MONSIEUR LAMADON

Mindenesetre (*Cornudet-vel összeröhög*) Élisabeth Rousset kisasszony nagy formáinak egész biztosan közük van az elmulasztott kis formasághoz...
(*egyetértően röhögnek*)

MADAME CARRÉ

Uraim, ez már egészen gusztustalan. Elfeledkeztek róla, hogy egy hölgy is ül a társaságukban? Arról nem is beszélve, hogy mit esznek egy ilyen tramlin, mint a Gömböc! Nem is értem, hogy ez a parancsnok is miért éppen... Úgy látszik, a háború tudománya és az ízlés két külön világ. Szóval, ne ízetlenkedjenek itt, amikor azt sem tudjuk, mi történik éppen a parancsnok és e között a kis gömböc között. Szabályosan lúdbőrzöm, ha elképzelem.

MONSIEUR LAMADON

Ez egy kitűnő alkalom Élisabeth Rousset kisasszony számára, hogy nemzeti hőssé váljon. Mert ne feledjük: hősök mindig ott teremnek, (*vigyorog*) ahol a kötelességteljesítés élvezettel párosul.

CORNUDET

Nyugodjon meg mindenki: ennek a lánynak nemcsak a szíve és úgy mindene, de az esze is helyén van. Tudja nagyon jól, hogy azzal, amit most tesz, mindannyiunk boldog jövőjét alapozza meg. Éljen Élisabeth Rousset kisasszony!

MONSIEUR LAMADON

Éljen soká! Ő a megbékélés, az együttműködés záloga.

CORNUDET

Arra az üzletre, amit ő folytat, nemzetközi gazdasági kooperációt lehet alapozni.

MONSIEUR LAMADON

Élisabeth Rousset kisasszony – ha tudtán kívül is – most ugyanúgy üzleti úton jár, mint mi. Sőt! Egy csapásra a legbefolyásosabb üzletasszony lett.

CORNUDET

Áldott tevékenysége által ez az ország nemsokára megint tejjel-borral folyó Kánaán lesz...

MONSIEUR LAMADON (*felugrik*)

Hölgyem, uram, képzeljék el, milyen lesz ez az ország úgy száz-százötven év múlva – ha most Gömböc kisasszony jól teljesít. A szerelem szavára kihullnak a kezekből a fegyverek, az egész kontinens egy nagy európai közösség lesz, a

Gömböc- kisasszonyok által alapított vállalkozások behálózzák majd a földrészt... *(közben bejárja a színpadot, és a szöveg végén kimegy)*

CORNUDET

Kurva jó egy világ lesz, az biztos...

MONSIEUR LAMADON *(kintről)*

...a gazdasági együttműködés eredményeként általános lesz a jólét, a szomszédos nemzetek kibékülnek egymással...

CORNUDET

Már megbocsásson, igen tisztelt Monsieur Lamadon... *(keresi, de nem látja)* Ez megint eltűnt... Hol a francban van? Mindegy. Ön azt állítja, hogy száz év múlva a franciák ki fognak békülni a németekkel? Ne vegye zokon, hogy őszintén megmondom: ez teljességgel lehetetlen. Amíg a világ világ lesz, a franciák és a németek mindig utálni fogják egymást. Ez olyan biztos, mint ahogy most bort iszom.

MADAME CARRÉ

Majd a gyönyörűséges Élisabeth Rousset kisasszony kibékíti őket. Olyan kimerítő, minden igényt kielégítő szolgáltatást fog nyújtani a legkülönbözőbb nemzetiségű és identitású férfiaknak, hogy soha többé nem lesz erejük háborúzni meg parlamentben veszekedni.

CORNUDET *(lehajt egy nagy pohárral)*

Csodálatos lesz! *(zene indul, ugyanaz, mint a 24. oldalon: az Adagietto fokozatos folytatása)* Én is úgy képezem, hogy a háború után sosem látott gazdasági fejlődésnek indul majd az ország. Mindenki boldog lesz, mert túlélte a poklot, nem lesz gyűlölködés, az egész nemzet egy emberként fogja újjáépíteni az országot. Elképesztő fejlődésnek indul majd a vasútépítés. Itt, Franciaországban épül meg Európa első szuper gyorsvasútja, az egyre nagyobb tömegeket vonzó metropoliszokban pedig földalatti alagutakban elektromos meghajtású motorkocsik fogják vontatni a percenként induló, mindig zsúfolt szerelvényeket. De nem csak a folyók medre alatt lehet majd átkelni. Angliát és Franciaországot a tenger fenekén olyan óriási cső fogja összekötni, amelyben a vonatsínek mellett még kocsikázni is vidáman lehet majd. Persze ne olyan gebék által vonszolt, kiszuperált postakocsira gondoljanak, amelynek a bakján mindig félrészeg kocsis szunyókál! A háború után nem sokkal mindenkinek saját automobila lesz, amit nem lovak húznak majd, hanem benzin- vagy dieselmotor, avagy hibrid erőforrás hajt. A világ legnagyobb üzlete a kőolaj-kitermelés lesz, mert a benzint is kőolajból fogják csinálni. A benzinüzletben keletkező extraprofitot csak a szoftverkészítők tudják majd túlszárnyalni. Az autók elterjedése és a szoftvergyártás szoros összefüggésben lesz

egymással, mert a későbbi szoftverkirályok eredetileg gépkocsik tárolására épült helyiségekben, üres garázsokban fogják megalapítani szoftverforgalmazó cégüket, és persze az autókat is szoftverek vezérelte komputerek irányítják majd. Az új szoftvereknek akkora lesz a hardverigényük, hogy nemzetközi óriásvállalkozások fognak létrejönni azért, hogy a még elvileg használható, de gyakorlatilag már elavult, régi hardveralkatrészeket – környezetkímélő technikával – megsemmisítsék. Mert a legnagyobb gond a környezetszennyezés lesz. Annyi kidobandó, mérgező szeméjte lesz az emberiségnek, hogy nem tudják majd hova tenni. Lassan bomló vegyi anyagokat fognak elásni mindenfelé, amivel megmérgezik a talajt és az ivóvizet. Az óceánokon hatalmas petpalack-szigetek fognak úszni. A növények felszívják majd a mérgeket, az állatok lelegelik a növényeket, és a tápláléklánc végén álló, telhetetlen ember mérgestől felzabál mindent. Ennek ellenére újabb és újabb árucikket fognak gyártani, amelyek előállításával és gyors eldobásával még jobban fogják mérgezni a Földet. Ezen sokan sajnálkoznak majd, de ennek ellenére megvásárlásukhoz mindenki ragaszkodni fog. Mert a jólét fokmérője az lesz, mennyi pénzt tudsz elkölteni a piacon és a vásárcsarnokokban!

MADAME CARRÉ

Ez egyszerűen eszményi! Most értettem meg, mekkora történelmi szerep jutott a mi kis gömbölyű útitársunknak.

CORNUDET

Bizony, jól kell viselkednie, mert ha felbosszantja a parancsnok urat, és nem utazhatunk tovább, annak beláthatatlan következményei lesznek... *(zene leáll)*

MADAME CARRÉ

Bizony! *(suttogva)* Ha nem helyezhetjük Angliában biztonságba a pénzünket, akkor miből fogjuk megalapozni a szebb jövőt? Nem így van?

CORNUDET

Hát, ez az!

MADAME CARRÉ

Csak nem bízom ebben a Gömböc kisasszonyban! *(közelebb hajol Cornudet-hez, beletúr a hajába)* Abban sem vagyok biztos, hogy jól el tudja-e látni a feladatát. Sokszor van úgy, hogy egy lélektelen profinál jóval emlékezetesebb teljesítményt képes nyújtani egy lelkes, odaadó, szenvedélyes, forró, mindenre kapható, gátlástalan amatőr.

CORNUDET

Folytassa! Szeretem, ahogy mozgatja az ajkait...

MADAME CARRÉ (*még közelebb húzódik*)
Maga szerint felérek egy gömböccel?

CORNUDET
Madame Carré, már a kérdés is impossible. Maga felkavaró, elbűvölő...

A zene (ugyanaz a Mahler-tétel) a zenei csúcsponton újraindul, néhány taktusnyit tombol, majd fokozatosan visszahúzódik pianóba.

MADAME CARRÉ (*eltávolodik*)
Jó, jó... Nem tudom, hova tűnt a férjem, de bármikor itt lehet. Egyébként szerintem ezt az egyszerű kis kéjhölgyet az sem érdekli, hogy mekkora szolgálatot tehet a világnak. Pusztá szeszélyből vonakodik, álszenteskedik, gyűlölködik...

A Mahler, majd hirtelen hatalmas robbanás, reccsenés, robaj, ugyanaz, mint a 8. oldalon. Ajtó nyílik, Élisabeth Rousset-t belökik, hatalmasat esik.

CORNUDET
Úristen! Élisabeth, hogy néz ki? Mi történt magával?

MADAME CARRÉ
Mondj már valamit! Ki tette ezt veled?

ÉLISABETH ROUSSET
Szerinted?

CORNUDET (*fel akarja segíteni, közel hajol hozzá, közben mintha Élisabeth Rousset sugdosna a fülébe*)
Csak nem? Igen? Egészen biztos? (*Madame Carrénak*) Te, bazmeg, a Bálint odakint, a takarásban megtámadta a Lilit!

MADAME CARRÉ
Megörültél? Mér' pont a Bálint?

CORNUDET
Ki más? Mi ketten itt voltunk, Bálint meg Lilivel kint... Álmodban sem gondolnád, de manapság bárkiről pillanatok alatt kiderül, hogy egy molesztálós, #meetoos állat.

MADAME CARRÉ (*Élisabeth Rousset-nak*)

Lili! Ez nem játék! A Bálint volt az?

ÉLISABETH ROUSSET

Az igazság az, hogy...

MADAME CARRÉ

Hogy?

ÉLISABETH ROUSSET

Hogy... Hogy nem tudom.

CORNUDET

Hogyhogy nem tudod? Hogy lehet ezt nem tudni?

ÉLISABETH ROUSSET

Olyan félhomály volt... Meg, hát... Ki is a Bálint? Bálint... Vagy Monsieur Lamadon? Értsétek meg, teljesen össze vagyok zavarodva. Különben a Bálint, lehet, hogy most hülyeséget kérdezek, de nem azért ment ki, hogy majd a parancsnokot játssza kintről?

MADAME CARRÉ

Igaz, ami igaz, én sem értettem, hogy miért megy ki.

Vidáman érkezik Monsieur Lamadon.

MONSIEUR LAMADON

Á, előkerült Gömböc kisasszony! Sikerült elsimítani a parancsnokkal azt a kisebb-nagyobb formaságot?

ÉLISABETH ROUSSET

Szerinted?

CORNUDET

Megkérdezhetem, Monsieur Lamadon, hogy hol járt az imént?

MONSIEUR LAMADON

Persze. Szóltam a fogadósnek, hogy hozzon még bort. Baj?

CORNUDET

Nem, dehogyis. Egész jó ez a bor...

MADAME CARRÉ

És nem botlott bele útközben senkibe, kedvesem?

MONSIEUR LAMADON

Nem. Miért? Kellett volna? (*jobban szemügyre veszi Élisabeth Rousset-t*) Te jó ég! Magával meg mi történt, Rousset kisasszony?

ÉLISABETH ROUSSET

Sikerült valakinek belém botlania.

MONSIEUR LAMADON

De ki tette ezt magával?

ÉLISABETH ROUSSET

Szerintem a maguk kulturált németje utánam lopódzott, miután elutasítottam és magára hagytam...

MADAME CARRÉ

Maga elutasította és magára hagyta?

MONSIEUR LAMADON

Az aljas! Kihívom párbajra!

ÉLISABETH ROUSSET

Ne fárassza magát... Meg engem se. Különben is: csak egy kis formáság volt.

MADAME CARRÉ

Most pihenjen le, kedvesem. Össze kell szednie magát. Ha alszik egy jót, lehet, holnapra elfelejti az egészet.

ÉLISABETH ROUSSET

Attól tartok, ez egy felejthetetlen élmény volt.

CORNUDET

Esetleg előbb enne valamit? Még egy falatot sem fogyasztott, mióta itt vagyunk...

MADAME CARRÉ

Jöjjön, kisasszony, a szobájába kísérem.

ÉLISABETH ROUSSET

Köszönöm, Madame Carré, nagyon kedves.

Élisabeth Rousset és Madame Carré el.

CORNUDET (*suttogva*)

Na, tessék, nem tudunk semmi biztosat. Vajon a parancsnok úr a kis látható következménnyel járó malőrök közben megkapott mindent, amit akart?

MONSIEUR LAMADON (*röhögcsélve*)

Hát, nagy duhaj lehet ez a német fogyasztó...

CORNUDET

Annyi bizonyos, hogy hatással volt Élisabeth kisasszonyra.

MONSIEUR LAMADON

Jobb lesz, ha mi is eltesszük magunkat holnapra. Reggel majd minden kiderül...

Mindenki el. Cornudet visszajön, és kopogtat Élisabeth Rousset ajtaján.

ÉLISABETH ROUSSET

Ki az? Mit akar?

CORNUDET

Én vagyok. Jó barát.

ÉLISABETH ROUSSET

Mit akar, Cornudet?

CORNUDET

Maga mellé bújok, Élisabeth, és megvigasztalom.

ÉLISABETH ROUSSET

Hagyjon békén! Nem látta, milyen állapotban vagyok?

CORNUDET

Gyöngéd leszek és figyelmes. Higgye el! Magának is jó lesz...

ÉLISABETH ROUSSET

Takarodjon innen, vagy fellármázom a házat. (*becsukja az ajtót*)

CORNUDET

Jól van, na! Nem kell mindjárt megsértődni. Azt hittem, a parancsnok úr kellőképpen előmelegítette...

Madame Carré érkezik.

MADAME CARRÉ

Esti egészségügyi séta, Monsieur Cornudet?

CORNUDET

Hát, valami olyasmi...

MADAME CARRÉ

Maga sem tud aludni?

CORNUDET

De nem ám! Én, ha utazom, éjjel-nappal izgalomban vagyok.

MADAME CARRÉ

A férjem bezzeg már húzza a lóbőrt. Közben szuszog, horkol, nyögdécsel, néha alva jár.

CORNUDET (*suttogva*)

Maga minden bizonnyal egészen mást érdemelne, Madame Carré.

MADAME CARRÉ

De ki törődik énvelem?

CORNUDET (*fejével a szobája felé int*)

Biztosíthatom, hogy nálam hosszas, gondos, kényeztető törődésben lesz része. És közben horkolástól sem kellene tartania...

MADAME CARRÉ

Tud maga úriemberként viselkedni?

CORNUDET

Míg be nem érünk a szobába, addig megpróbálok...

MADAME CARRÉ

Halkabban! És ne szarakodjon már annyit azzal a PIN-kóddal... Négy számot nem tud megjegyezni? Úristen! Pártpolitikusok... *(kimennek)*

Monsieur Lamadon érkezik.

MONSIEUR LAMADON *(megáll, körülnéz)*

Úgy látszik, ezen az úton is megint csak velem nem akar lefeküdni senki...
Basszus! *(kimegy)*

Sötét.

4. jelenet

Gong. Reggel a Commerce Vendégfogadó udvarán. Rögtön hangmontázs kezdődik: Wagner Lohengrin-nászindulója számáriüvöltéssel mixelve. Élisabeth Rousset és Monsieur Lamadon sütkérezik a reggeli napsütésben.

MONSIEUR LAMADON *(körülnéz)*

Fura egy hely, az biztos.

ÉLISABETH ROUSSET

Azt lesem, hol is parkoltunk le a kocsival, de már fogalmam sincs róla.

MONSIEUR LAMADON

Nálunk mindig a feleségem jegyzi meg, csak most...

ÉLISABETH ROUSSET

Alszik még?

MONSIEUR LAMADON

Igen. Nagyon nyugtalanul töltötte az éjszakát a kis drágám. Többször is ki kellett mennie. Az egyik alkalommal olyan soká jött vissza, hogy már aggódni kezdtem érte.

ÉLISABETH ROUSSET

Én sem tudtam aludni. Alaposan felzaklattak a történetek. Ráadásul a közvetlen közelemből olyan zajokat hallottam, mintha állatok üzekednének...
Gondolhatja, hogy hatott rám a lelkiállapotomban...

MONSIEUR LAMADON

Ó, szegény kicsikém! (*átöleli*) És tényleg nem tudod, hogy ki támadott meg?

ÉLISABETH ROUSSET

Fogalmam sincs. Az a szemét porosz disznó biztosan utánam küldött valakit, hogy lássa el bajom, amiért ellenszegültem.

MONSIEUR LAMADON

És honnan tudod, hogy nem ő volt, maga?

ÉLISABETH ROUSSET

Biztosan nem ő volt. Éreztem a sötétben...

MONSIEUR LAMADON

Mit?

ÉLISABETH ROUSSET

Ezt nagyon nehéz elmondani. A német tiszt egészen másmilyen. Aki megtámadott, nem volt idegen.

MONSIEUR LAMADON (*kicsit messzebb húzódik*)

Hogy-hogy nem volt idegen?

ÉLISABETH ROUSSET

Nem tudom. Valahogy úgy éreztem, hogy nem idegen. Hogy talán ismerem is. Biztos vagyok benne, hogy francia volt.

MONSIEUR LAMADON (*megrökönyödve*)

Tudod, te mit beszélsz? Egy francia sose tenne ilyet!

ÉLISABETH ROUSSET

Én nem ebben nem vagyok olyan biztos.

MONSIEUR LAMADON

Lehet, hogy igazad van. Nézz körül, mi megy itt! Az itteni franciák nem olyanok, mint egy leigázott nép. Cicáznak, enyelegnek a hódítókkal. Undorító. Na, kerítsük elő a kocsist vagy a garázmestert, vagy mit tudom én... Remélem, nyolc körül el tudunk indulni... És miért? A parancsnok kifejezetten kedves volt veled?

ÉLISABETH ROUSSET

Nem nyúlt hozzám egy ujjal sem.

MONSIEUR LAMADON
Ez már kifejezett kedvesség.

ÉLISABETH ROUSSET
Attól függ, mihez képest.

A zene felerősödik, jobban kihallatszanak belőle a kéjes nyögések.

MONSIEUR LAMADON
Ha jól hallom, most is éppen valahol kedveskednek. Lehet, éppen a parancsnokod gyakorolja a jogait.

ÉLISABETH ROUSSET
Vagy csak egy hagyományos típusú felszarvazás.

MONSIEUR LAMADON
Ha olyan finom úriember, mért mondtál neki nemet?

ÉLISABETH ROUSSET
Elvből, Monsieur, elvből. Megtehetem, hogy ágyba bújok vele örömből, megtehetem hivatástudatból. De kényszerből sosem.

MONSIEUR LAMADON
Ember legyen a talpán, aki el tud igazodni magán, Gömböc kisasszony.

A hangmontázsnek vége szakad. Megjelenik Cornudet, elgyötörten, de boldogan, elégedetten nyújtózkodva.

CORNUDET
Jó reggelt mindenkinek! Nahát! „York napsütése rosszkedvünk telét tündöklő nyárrá változtatta át...”

MONSIEUR LAMADON
Az igen! Magának különleges éjszakája lehetett.

CORNUDET
Nem tagadom, elég jól sülték el a dolgok...

MONSIEUR LAMADON

Részletekre nem vagyunk kíváncsiak. Inkább azt mondja meg, hol a kocsink, és mikor indulunk.

CORNUDET

Hát, indulásról egyelőre nemigen lehet szó.

MONSIEUR LAMADON

Hogyhogy?

CORNUDET

A fogadó szalonjában éppen az imént tűztek ki egy újabb korlátozó rendelkezést – a háború miatt. Betiltották a kocsimosást, és vele párhuzamosan elrendelték, hogy piszkos autóval nem lehet közlekedni.

MONSIEUR LAMADON

Na jó. Ez már tényleg nevetséges. Legalább keressük meg a fogadóst! Hátha tud valami megoldást

CORNUDET

Azt kötve hiszem. De mondanivalója akad a számunkra. Ha megengedik, felolvasom a levelét, az imént nyomta a kezembe. Tehát, csak a lényeg, ahogy a fogadós írja: „a főhadnagy úr döntött a sorsukról. Velem annyit közölt, hogy nem engedhetem ki magukat a fogadó területéről. Nem tudom, miért, nem tudom, mennyi ideig, ne is faggassanak ilyesmiről. Az ellátásukról nekem kell gondoskodnom, de előre fel kell hívnom a figyelmüket: én csak parancsot teljesítek. A magam részéről változatlanul állok szíves rendelkezésükre. A fogadós.”

MONSIEUR LAMADON

Hát ez, hát ez... Felháborító! Hogy képzelik?

MADAME CARRÉ (*kintről, mikrofonba*)

Kifogása van, Monsieur Lamadon? Látszik, hogy még nem tud mindent. Például nem tudja, hogy mi történik azzal, akinek kifogása akad bármelyik utasításom ellen. Kíváncsi rá? Szerintem jobb, ha nem tudja meg...

MONSIEUR LAMADON (*megrémül*)

Nekem, személy szerint nincs kifogásom semmi ellen, amit a parancsnok úr... Vagy úrhölgy helyesnek gondol, csak szeretném megtudni, hogy képzelik, mennyi lesz mégis egy napi fejadag.

ÉLISABETH ROUSSET

Nem találják furcsának a parancsnok hangját?

MONSIEUR LAMADON

Teljesen mindegy. Nem értik? Olyan hangja van, amelyet akar magának! Most például Madame Carré hangján szólalt meg.

CORNUDET (*pásztázza a közönség sorait*)

És bárhol olyan alakban jelenik meg, amelyben csak akar...

MONSIEUR LAMADON

Bizony. Nem lehet tudni, hol üti fel a fejét.

CORNUDET

Oké, most már tudjuk, hogy olyan, mint a lepra. De mégis: ki a fene a porosz parancsnok?

MONSIEUR LAMADON

Szerintem Madame Carré.

CORNUDET

Tegyük fel, elhiszem. De mondják meg nekem, parancsnokként miért nem látjuk sosem?

MONSIEUR LAMADON

Ez nem igaz. Rousset kisasszony látta.

ÉLISABETH ROUSSET

Igazából nem láttam. Csak éreztem a jelenlétét.

CORNUDET

Azt meg hogy lehet?

ÉLISABETH ROUSSET

Egy közeli helyiségből beszélt hozzám, de a résnyire nyitott ajtón át nem láttam.

MONSIEUR LAMADON

Ez egyre jobb. Akkor soha nem fogunk tudni beszélni vele?

CORNUDET

Mert maga annyira akart eddig...

MADAME CARRÉ (*érkezik*)

Kivel nem tudunk beszélni?

MONSIEUR LAMADON

A parancsnokkal. Szóval... Beszélhetnénk magával?

MADAME CARRÉ

Velem? Hát nem a parancsnokkal akarnak beszélni?

MONSIEUR LAMADON

Hát ez az! Szerintünk maga a német parancsnok.

MADAME CARRÉ

Szerelmem! Te teljesen megőrültél! Na jó, ez így nem mehet tovább. Keressük meg a parancsnokot! Gyerünk! (*kirohan*)

MADAME CARRÉ (*kintről, mikrofonba*)

Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre.

Mindhárman három irányba kirohannak. Közben visszajön Madame Carré.

MONSIEUR LAMADON (*kintről, mikrofonba*)

Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre.

Élisabeth Rousset visszajön.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre.

Monsieur Lamadon visszajön.

CORNUDET (*kintről, mikrofonba*)

Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre.

ÉLISABETH ROUSSET

Cornudet! Te szemét! (*kirohan*)

Madame Carré követi.

MONSIEUR LAMADON

Ne hagyjanak egyedül!

Cornudet visszajön.

ÉLISABETH ROUSSET (*kintről, mikrofonba*)

Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre.

CORNUDET, MONSIEUR LAMADON (*együtt*)

A Gömböc! A Gömböc a német parancsnok!

MONSIEUR LAMADON

Saját magát kéreti a szobájába?

MADAME CARRÉ (*kintről, mikrofonba*)

Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre.

CORNUDET, MONSIEUR LAMADON (*együtt*)

Madame Carré-Lamadon!

Madame Carré-Lamadon és Élisabeth Rousset visszatér. Hang-bejátszás indul: ismeretlen, eltorzított hangok kórusa kiabálja többször, fenyegetően: Élisabeth Rousset kisasszonyt kéretem a szobámba! Remélem, ezúttal igent mond a kérésemre. A színen mind a négyen félelmükben összekapaszkodnak, összezsugorodnak.

MONSIEUR LAMADON

Kezd az egészből rohadtul elegendem lenni.

CORNUDET

Azért arról nem volt szó, hogy teljesen kikészítik az embert.

MADAME CARRÉ

Jó, akkor most itt hagyjuk abba!

CORNUDET

Ágota! Te komolyan nem vetted észre, hogy ez már egy jó ideje nem játék? Ezek tényleg nem fognak elengedni. Ebből nem fogunk soha kigabalyodni. *(kiabálva)* Ennek sohasem lesz vége! Egyébként egy szavunk sem lehet: magunk akartuk...

MONSIEUR LAMADON

Már megbocsáss, Karesz, de mit értesz pontosan azon, hogy ebből nem fogunk soha se kigabalyodni?

CORNUDET

Azt, hogy itt fogunk megdöglenni, megrohadni...

MONSIEUR LAMADON

Na, ne... Ugye, ugye most hülyéskedsz? Vagy legalábbis túlzol?

CORNUDET

Szerinted mit várhatunk egy olyan parancsnoktól, aki nincs is, miközben nagyon is van, a hangját sem ismerjük, miközben bármelyikünk hangján képes megszólalni, és csak egy kívánságot hajtogat makacsul.

MADAME CARRÉ

Hát, igen... Igen. A kívánság... Ööö... Lilike!

ÉLISABETH ROUSSET

Tessék?

MADAME CARRÉ

Figyelj! Te végül is mért nem akarod a parancsnokkal...

ÉLISABETH ROUSSET *(rettegve)*

Ezt komolyan kérded? Menjek szobára ezzel a... Lénnyel? Ágota! Menjél te, bazmeg! Te úgylis olyan nagy étvágyú mindenevő vagy. Mindenki tudja rólad...

MONSIEUR LAMADON

Nincs valamilyen más megoldás? Azért mégis... Aláírtunk egy szerződést, arról volt szó, hogy az utazás feltételeit a szervezők biztosítják...

CORNUDET

Bálint! Te is tudod, hogy nincs szerződés. Kamu volt az egész. De ha lenne, se érne semmit.

MONSIEUR LAMADON

De vannak bizonyos törvényeee...

CORNUDET

Törvények? Na ne röhögtess!

Eddig össze voltak kapaszkodva, most elengedik egymást, hárman hátrébb lépnek, mindhárman a magára hagyott Élisabeth Rousset-t méregetik.

ÉLISABETH ROUSSET

Szálljatok le rólam! Hagyjatok már békén!

MADAME CARRÉ (*Élisabeth Rousset-nak*)

Egyáltalán tudod, hogy miért hívat? És mi az, amire reméli, hogy ezúttal igent mondasz?

ÉLISABETH ROUSSET

Ti azt hiszitek, hogy egyszerűen le akar feküdni velem? Úristen! Hol éltek?

MONSIEUR LAMADON (*megrémülve, sírásra görbült szájjal*)

De hát azt mondták, hogy ez egy játék lesz. Komoly, nehéz, de jó játék... Én már nem értek semmit.

CORNUDET (*felpattan, idegesen járkálni kezd*)

Azt hiszem, tudom, miről van szó. Ez az ember vagy lény, avagy szervezet... Pénzt akar. A pénzünket akarja.

MONSIEUR LAMADON

Úristen! Csak nem?

CORNUDET

Sajnos egyre inkább biztos vagyok benne.

MADAME CARRÉ

De hát... De hát... Ez lehetetlen. Ezt nem teheti!

CORNUDET

Már mért ne tehetné, amikor mindent megtehet, amit csak akar...

MADAME CARRÉ

Na jó, ez egy marhaság. Ezt kikérem magamnak. Ez aztán már tényleg több a soknál.

ÉLISABETH ROUSSET

Miért? Mit gondoltatok? Azt hittétek, egy laza numeráról van szó? Ez mindent akar: egyszerre kifosztani és megalázni. Nála mindez valóban egy kis formáság csupán.

MONSIEUR LAMADON

Várjatok egy kicsit! Várjatok! Kezdjük nagyon beleélni magunkat abba, hogy egy misztikus, megfoghatatlan lénnel állunk szembe. Szerintem még egyáltalán nem tisztáztuk megnyugtatóan, hogy egyikünknek sincs köze ehhez a parancsnokhoz...

CORNUDET

Mit is értesz ezen? Fejtsd ki már egy kicsit pontosabban, ha kérhetem.

MONSIEUR LAMADON

Hát, azt, hogy talán még nem kéne teljesen elvetni azt a gondolatot... Hogy a parancsnok... Hogy a parancsnok közülünk valaki.

MADAME CARRÉ

De hisz akkor is kintről kiabált, amikor én itt voltam! És ez mindenkivel megtörtént.

MONSIEUR LAMADON

Jaj! Ennél már komolyabb trükköket is láthattunk.

MADAME CARRÉ

Ha én lennék a parancsnok, miért hívogatnám Élisabeth Rousset kisasszonyt a szobámba?

MONSIEUR LAMADON

Hm. Ezért is, azért is... Pénzért is, egyéb szolgáltatásért is...

MADAME CARRÉ

Te teljesen megbolondultál. A félelem elvette a maradék eszedet is.

CORNUDET

Szerintem meg egyáltalán nem rossz a felvetés. Amikor elindultunk, Ágota fel volt háborodva, hogy a Lilivel közös kupében vele egy levegőt kell szívnia. Utána többször láttam, hogy félre vonulva sutyorognak egymással.

MADAME CARRÉ

Már az is baj, hogy megtanultam leküzdeni az előítéleteimet? Végig azzal tömtétek a fejemet, hogy tiszteljem a más milyenséget. Ha befogadom, ha tisztelem, akkor meg az a baj...

ÉLISABETH ROUSSET

Én szeretem Ágotát!

Mindenki felkapja a fejét, és némán bámul.

ÉLISABETH ROUSSET

Nem úgy értem, idióták! Szeretem, mint mindegyik embertársamat. Szeretem ezt a furcsa Kareszt és ezt a beszari Bálintot is. De Cornudet-t, Monsieur Lamadont és Madame Carrét is...

CORNUDET

Te, Lili! És miért pont ezt az egy hülye német parancsnokot nem tudod szeretni?

Néma csönd. Mindhárman újra közel húzódnak Élisabeth Rousset-hoz, és mindannyian összekapaszkodnak. Egy ideig csöndben nézik a közönséget.

ÉLISABETH ROUSSET *(kibontakozik és feláll)*

Egy kis egyedüllétre lenne szükségem. Megértitek, ugye? *(kimegy)*

MADAME CARRÉ

Azt ugye tudjátok, hogy most éppen a saját vesztőhelyünket ácsoljuk?

MONSIEUR LAMADON

Miért is?

MADAME CARRÉ

Lilit szabályosan betaszigáljuk a parancsnok karjaiba, és egyáltalán nem számolunk az együttlét következményeivel.

MONSIEUR LAMADON

Ugyan már! Lili nagylány, majd vigyáz. És biztosan van nála óvszer...

CORNUDET

Bálintka, te olyan hülye vagy helyből, mint más nekifutásból. Nekem tiszta sor, hogy Ágota mire gondol.

MADAME CARRÉ

Karesz már egy ideje rájött, hogy minden a pénzről szól.

MONSIEUR LAMADON

Igen. És?

MADAME CARRÉ

És téged nem aggaszt, hogy Lili és a parancsnok túlzottan összeédesedik? Lilikével jó ideje össze vagyunk zárva, bármit megtudhatott rólunk, szerintem tudja az összes PIN-kódunkat, ellopta a titkos jelszavainkat...

MONSIEUR LAMADON

Én ezt Liliről nem tudom elképzelni. Ez abszurdum. Ez lehetetlen.

CORNUDET

Bálint! Nőjél már fel! Konkrét bizonyítékom van rá, hogy összejátszik a német tiszttel. Érted?

MONSIEUR LAMADON

Ha már erről van szó, képzeld, nekem meg arról van bizonyítékom, hogy te ápolasz különös kapcsolatot a porosz betolakodóval.

CORNUDET (*kicsit zavartan*)

Ugyan már! Nevetséges! Csak rögtön vissza akarsz vágni, mint a sértődött gyerek. Dumálni könnyű...

MONSIEUR LAMADON

Ha akarod tudni, nem csak duma. Készítettem egy hangfelvételt...

CORNUDET (*erősen zavarban*)

Ne röhögtesz, Bálintka! Egy diktafont se tudsz bekapcsolni...

MADAME CARRÉ (*Cornudet-nak*)

Szóval, Karesz, nincs takargatnivalód? Nem készülhetett rólad kompromittáló felvétel?

CORNUDET

Hát persze hogy nem!

MADAME CARRÉ

Bálint! Mi van azon a felvételen.

CORNUDET

Hagyjuk már ezt a marhaságot! (*Élisabeth Rousset érkezik*) Jön be Lili, és az az érzésem, valamilyen nagy bejelentésre készül.

ÉLISABETH ROUSSET (*érkezik*)

Átgondoltam. Rendben van, megcsinálom.

CORNUDET

Áááá, nagyon örülünk! És mitől e hirtelen pálfordulás?

ÉLISABETH ROUSSET

Mégsem tűrhetem, hogy e miatt a porosz disznó miatt négyen menjünk tönkre. És ha mindenáron engem hívat, hát, odamegyek.

MONSIEUR LAMADON

Lili, el sem tudom mondani neked, mennyire hálásak vagyunk. Meg sem érdemeljük ezt az áldozatot...

MADAME CARRÉ

Hm. És mondd csak, drágám, neked milyen előnyökkel jár ez a nemes lelkű áldozathozatal?

ÉLISABETH ROUSSET

Előnyökkel? Nekem? Figyelj, Ágota, menjél te! A picsába! Próbáld ki, milyen jó lesz...

MONSIEUR LAMADON

Ezt azonnal hagyjátok abba! Az előbb a Karesz még azt bizonygatta, hogy itt fogunk megrohadni, most meg nekiesünk az önzetlen megmentőknek.

MADAME CARRÉ

Az önzetlen megmentésről nekem kicsit más a véleményem, de majd meglátjuk. Csak akkor már nehogy késő legyen!

MONSIEUR LAMADON

Néhány perccel ezelőtt már annak is örültünk volna, hogy egyáltalán megláthatunk még valamit.

ÉLISABETH ROUSSET

Egy feltételem van. Ha elérem, hogy elengedjen minket az a szemétláda, soha nem fogjátok megkérdezni, hogy mi történt, hogy csináltam. Mert nem akarok beszélni róla. El akarom felejteni.

Mindenki döbbenten néz rá.

CORNUDET

Kicsit különös kívánság, de végül is logikus. Menj csak, Lili, menjél!

Élisabeth Rousset el.

MADAME CARRÉ

Hm. Még csak meg sem tudhatjuk, hogyan szabadultunk ki... Az is lehet, hogy minket végül jól eltesznek láb alól, Gömböcke meg majd vígan él a parancsnokával. Nem bízom a Liliben.

CORNUDET

Én remélem, most már megértette, hogy a parancsnoknak meg kell kapnia azt, ami jár neki. Bármelyikünk lenne hasonló helyzetben, egyikünk sem habozna... Én például biztos, hogy nem! Mármost ha valami olyat tehetnék a közösségért, amit képes is lennék megtenni...

MONSIEUR LAMADON

Karesz, te gerjedsz az egyenruhára.

CORNUDET

Hát... Mindenesetre nem mindegy, ki van benne...

MADAME CARRÉ (*Cornudet-hez*)

Ha én lennék benne, megadnám nekem, ami jár?

MONSIEUR LAMADON

Megtisztelnétek, ha legalább nem előttem enyelegnétek!

CORNUDET

Te mennyivel vagy jobb? Erőszakoskodtál Lilikével a takarásban...

MONSIEUR LAMADON

Rágalom! Nincs rá bizonyíték!

MADAME CARRÉ

Attól még igaz.

MONSIEUR LAMADON

De nagyon megbántam. És kurvára szégyellem magam.

CORNUDET

Jaj, de megható! Szégyelled magad?

MONSIEUR LAMADON

Egy pillanatnyi megingás volt.

MADAME CARRÉ

Bálint! Ha a parancsnok egy nagydarab férfi volna, megadnád neki, ami jár?

MONSIEUR LAMADON

Meg én: jól tökön rúgnám.

CORNUDET

Húha! Bálint előbb-utóbb nemzeti hős lesz.

MADAME CARRÉ

Csodálkozom, hogy van kedvetek viccelni. Már lassan egy hete itt raboskodunk, fogalmunk sincs, mi lesz velünk, lehet, hogy megölnék vagy kisemmiznek és koldusbotra jutunk, ti meg itt szar poénokkal mulatjátok az időt.

CORNUDET

Nincs jobb ötletünk. Egyszerűen semmilyen ötletünk sincs.

MONSIEUR LAMADON

Ha már itt kell megrohadnunk, rohadjunk meg vidáman. Ezt most megmondom Lilinek is. Próbálja meg meglátni ő is a dolgok jó vagy éppen humoros oldalát. Ha így tesz, könnyebben túl lesz a nehézségeken is. *(kimegy)*

MADAME CARRÉ

Szerintem Bálint ezzel a teóriával nem fog sikert elérni Lilinél. Meg amúgy is... Inkább rájuk nézek. Jobb, ha ezek nincsenek kettesben. *(kimegy)*

CORNUDET *(a közönségnek)*

Elárulom, amit nyilván ki is találtak, hogy végül kikecmeregtünk ebből a kelepceből – is. Igazi kelepcebén persze leginkább a Lili volt. Mert miért is kell

neki bármit is megtennie másokért, amit érte senki nem tenne meg? Az emberiség történetében a pechesek mindig ilyen kelepcebe kerültek. Ezek azok a bizonyos rohadt, elviselhetetlen erkölcsi dilemmák. Én egész életemben arra vágytam, hogy megtudjam magamról: vajon tudnék-e helyesen dönteni egy ilyen helyzetben... Nehezen emészttem meg, hogy ezt valószínűleg sohasem fogom megtudni... Mert én magam nem az a típus vagyok, aki ilyen helyzetbe kerül, értsd: mindig úgy ügyeskedem, hogy elkerüljem. Hogy más mit érez a kelepceben, arra csak tippelgetek. Minél több kísérletet teszek arra, hogy megértsem a világ működését, annál kevesebbet tudok róla. Most is az a helyzet, hogy halvány fogalmam sincs róla, hogy a Lili milyen paktumot kötött a porossal, lefeküdt-e vele, és egyáltalán: mi a francért szórakozott velünk az az állítólagos porosz tiszt? Nem tébolyodtam meg, de mind a mai napig még azt sem tudom, volt-e egyáltalán parancsnok, meg német tiszt és porosz disznó... Ha volt, akkor közülünk volt az egyik? Vagy egy ismeretlen idegen férkőzött közénk? Ha idegen is, ismeretlen nem lehetett, hiszen elég ismerősek voltak a húzásai. Szerintem nem is létezett, csak kitaláltuk magunknak. Kellett nekünk.

MADAME CARRÉ (*bejön*)

Szóval, a fene tudja, mi történt 1870 telén Totes-ban, a Commerce Vendégfogadó falai között. De kilenc nap, nyolc éjszaka után végre megszabadultunk. Hogy miért akkor, annak Karesz utólag nagyon egyszerű magyarázatát adta: rámutatott, hogy pontosan ennyit fizettünk be az utazási irodának, mely leszervezte nekünk a kalandtúrát. Sőt: grátiszként volt a csomagban egy kis időutazás, plusz belső lélekutakon zajló vándorlás-ténfergés. Nem került olyan sokba az egész, elismerem, kifejezetten gáláns ajánlat volt a részükről, bár holt szezonban előre kellett kifizetni.

MONSIEUR LAMADON

Én az egész útból már csak arra emlékszem, hogy a feleségemmel, Madame Carréval, aki a házasságkötésünk után is megtartotta előző férje nevét, már jó ideje el voltunk hidegülve egymástól. Nagyon jól tudtam, hogy az a gusztustalan Cornudet a szeretője, de nem érdekelt. Élisabeth Rousset kisasszonyt én dumáltam rá, hogy jöjjön velünk. Senki nem tudta, hogy rendszeres „üzletszerű” kapcsolatban vagyunk egymással. Az volt a baj, hogy én közben beleszerettem. Ez nagy hiba volt. Ő hallani sem akart arról, hogy viszonozza az érzéseimet, mert ő a munkát és a magánéletet nem keveri. Egyszerűen kilátástalanná vált az életem.

CORNUDET

Mindenesetre már eléggé fásultan és rezignáltan ücsörögtünk egyik reggel az udvaron, amikor hangosbemondón megszólalt a fogadós hangja: „Nos, hölgyeim, uraim, hogy telt az utolsó éjszakájuk Totes-ban?”

MONSIEUR LAMADON

Ha tudnám, hogy csak Totes-ban volt az utolsó, nem panaszkodnék...

CORNUDET

És megtudhatnánk, hogy minek köszönhetjük hirtelen szabadulásunkat, ha egyáltalán kiszabadulunk?

Csend. Semmi válasz.

MONSIEUR LAMADON

Halló! Megtudhatnánk, hogy minek köszönhetjük hirtelen szabadulásunkat? (*a közönségnek*) Hát, igen. A legtöbben már hajlamosak voltunk elfelejteni, hogy mindent, ami velünk történt, magunk rendeltünk meg. Sőt: bizonyítottan végig négyen voltunk, nem találkoztunk senkivel, az események és az egyéb alakok csak a fantázia szüleményei.

ÉLISABETH ROUSSET (*bejön*)

Az én esetem a legfurcsább. Ha én voltam a parancsnok, akkor teljesen érthetetlennek tetszik, miért magamat akartam állandóan magamhoz szólítani, mondjuk ki: miért magamat akartam megalázva megbecszteleníteni, és mi az, ami ebben engem élvezettel töltött vagy tölthetett el. Első hallásra ez így marhaság. De ha belegondolunk? Ha magunkat szeretjük a legjobban a világon, miért furcsa, ha magunkat kívánjuk is a legjobban? És az is logikus, hogy ha kacérkodva, vonakodva ellenállunk ennek a magunk iránt táplált furcsa vonzalomnak, az csak olaj a tűzre, és annál inkább akarjuk magunkat. Teljesen természetes, hogy közben, azért, mert másokat nem tudunk szeretni, meggyűlöljük magunkat, ezért nem is bánánk, ha erőszak áldozatává válnánk, hogy rohadnánk meg ott, ahol vagyok... És ráadásul erre rá is foghatjuk utólag, hogy ezzel az áldozati gesztussal megmentettük, megváltottuk embertársainkat.

MONSIEUR LAMADON

Hú, Lilikém, nekem ez már egy kicsit túl bonyi... Szorri...

MADAME CARRÉ (*Elisabeth Rousset-nak*)

Lili, én értem ezt az áldozati párhuzamodat, de igaz hívő keresztény társaságban túl sokat ne hangoztasd...

CORNUDET

Lehet, én vagyok a legnagyobb perverz, mert ha belegondolok, igencsak felkelti az érdeklődésemet, hogy milyen lehet sikeresen megerőszakolni önmagunkat.

MONSIEUR LAMADON

Én erőszakra képtelen lennék, de rendszeresen szoktam *kicsit molesztálni* önmagamat...

ÉLISABETH ROUSSET

De ez nem olcsó mulatság. Vagy nem szoktad csábítgatni, ajándékokkal kompromittálni magadat? Ha már nem vagy erőszakos.

MONSIEUR LAMADON

Dehogynem. Interneten rendszeresen rendelek... (*röhögni kezd*) Nekem a megrendelésről eszembe jut egy régi sztori. Nagyapám sokszor elmesélte, és valahogy megmaradt bennem.

CORNUDET

Most azt várod, hogy biztassunk, hogy meséld el. De a nélkül is megteszed.

MONSIEUR LAMADON

Hát jó, elmesélem, ha már ennyire erőszakosan kéritek... Amikor a múlt század közepe táján Sztálin meghalt, és kötelező volt marhára gyászolni őt, az egyik országos lap vezércikkébe „véletlenül” becsúszott egy sajtóhiba. Így kezdték a diktátor haláláról szóló cikket: Mély *megrendeléssel* tudatjuk...”

Lassan megértik, és elkezdenek röhögni.

CORNUDET

Jó. Ez jó.

ÉLISABETH ROUSSET

Ja, jópofa. De – tisztesség ne essék! – ki a fasz volt az Sztálin?

MONSIEUR LAMADON

Azt én sem tudom. Szerintem valamilyen diktátor...

MADAME CARRÉ

Na, jól van, emberek, húzzunk bele! Még van egy kicsi a végéig. Szóval, a nyolcadik éjszaka utáni reggelen itt ültem én, a férjem, Monsieur Lamadon egy kicsit arrébb, és Elisabeth Rousset kisasszony szokása szerint még a szobájában tollászkodott, amikor megint felhangzott a fogadás hangja: „A parancsnok úr azt üzeni, elfoglalhatják a helyüket a kocsiban.”

MONSIEUR LAMADON

Na, végre! Már nagyon ideje volt!

CORNUDET

Ezek szerint sikerült megoldást találni! Hogy mire, azt nem is tudom...

MADAME CARRÉ

Hurrá, szabadok vagyunk! Irány Le Havre, majd Anglia!

Beszállnak a járműbe.

MONSIEUR LAMADON

Hát ez prima. Ez nem is kocsi, hanem egy valóságos lakosztály. Álmomban sem gondoltam, hogy ilyesmi létezik.

CORNUDET

Azért jó volna tudni, hova visz az út...

MONSIEUR LAMADON

Ugyan, Cornudet, mi lenne, ha nem akadékoskodna folyton?

MADAME CARRÉ

Teljesen egyenletes a hőmérséklet! Pedig nincs is itt semmiféle bűdös kályha. Odanézzenek! Elektromos szamovár!

MONSIEUR LAMADON

Na, anyukám, jövőre, ha addig élek is, elviszlek egy ilyenén Oroszországba, egy kis nosztalgia körútra.

ÉLISABETH ROUSSET *(kintről, mikrofonba)*

Beszállt mindenki?

MINDNYÁJAN

Be-be-be.

ÉLISABETH ROUSSET *(kintről, mikrofonba)*

Akkor indulhatunk?

MINDNYÁJAN

Igen, igen!

ÉLISABETH ROUSSET *(kintről, mikrofonba)*

Várjanak! A porosz tiszt azt üzeni...

CORNUDET

Mit akar még? Megkapott mindent, nem?

ÉLISABETH ROUSSET (*kintről, mikrofonba*)

...azt üzeni, hogy valamit itt felejtettek.

Élisabeth Rousset érkezik.

MADAME CARRÉ

Na, tessék! A notórius lemaradók, akik miatt a jóra való embereknek egyhelyben kell topogniuk.

MONSIEUR LAMADON

Igen. Már rég mehetnénk, de miattuk...

MADAME CARRÉ

Mégiscsak felháborító, mifélek-kifélek kapaszkodnak fel ide.

CORNUDET

Úgy látszik, gömbö...

MADAME CARRÉ

Kérem, ne is hozza szóba azt a nőcskét! Megtiltom!

MONSIEUR LAMADON

Nyilván az utolsó pillanatig hancúrozott az ágyban, és eszébe sem jutott, hogy megvárta minket.

CORNUDET

Különösen undorító, hogy képes henteregni egy porossal.

MONSIEUR LAMADON

Én legszívesebben, történjék utána bármi, egyszerűen leszúrtam volna azt a porosz disznót. A származásom és a rangom miatt természetesen ki kellett volna hívnom párbajra... Sebaj, majd legközelebb.

CORNUDET

Vannak persze kevésbé elegáns, de biztonságos és szintén célravezető módszerek. Felmerült bennem, hogy megkérdezem attól a szeméttől, mennyiért

enged el minket. Megmondtam volna: mondjon egy összeget, és kicsengetem a lét. Nehogy már ne vegyem meg kilóra!

MADAME CARRÉ

Csodálatosak ezek a fények. *(teljes fény gyúl a teremben)* Szép ez az új világ. Mik azok a fényárban úszó csodálatos épületek?

CORNUDET

Plázák.

MADAME CARRÉ

Nahát!?

MONSIEUR LAMADON

Ott kaphatók a bérelt garázsokban kitalált szoftverek.

CORNUDET

Meg a finom sör, rekeszszámra.

MADAME CARRÉ

De jó! Itt még mozi is van. Remélem, nem csak ez az egy film van?

MONSIEUR LAMADON

Annyit tölthet le néhány perc alatt, kedvesem, hogy egy élet kevés rá, hogy végignézze.

MADAME CARRÉ

Tudom, nem illik bevallani, de én megnéznék egy szexfilmet is.

CORNUDET

Ne szerénykedjen, Madame Carré, becsúszhat egy kis hard pornó is, nem? Nézze, van itt szadomazo, szex-horror, pedofília, #metoo-áldozatok, LMBTQ...

MADAME CARRÉ

És van köztük vadi új is? Mert...

MONSIEUR LAMADON

Szerintem én is láttam már mindet. De nézd csak, be vannak dátumozva.

Élisabeth Rousset kivételével mindenki kifelé néz, hasonlóan, mint a kezdetén a postakocsi ablakán.

MADAME CARRÉ

Figyeld ezt az intrót! Jaj-jaj! Megint lesz mit meggyónnunk, ha hazaérünk...

CORNUDET

Maguk nem éhesek?

MONSIEUR LAMADON

Jó ötlet. Két film között haraphatnánk is valamit.

MADAME CARRÉ

Ezt kóstoljuk meg! Pompás francia konyha: hideg borjúsült, mártással.

MONSIEUR LAMADON

Ha nem haragszanak, én előbb a nyúlpestétommal próbálkoznék. Nem tudok ellenállni a kísértésnek, ha a barnálló vadhús fehér szalonna sávokkal van megtűzdelve, és a tálon körbe egyéb sülték is illatoznak.

CORNUDET

Ha már újabban szeretnünk kell a németeket, egyet bevallok: a konyhájukkal régóta ki vagyok békülve. Nekem az egyszerű rántott szelet hasáburgonyával, vegyes salátával jöhet minden mennyiségben.

MADAME CARRÉ

Az nem is német kaja, hanem osztrák, maga számár.

CORNUDET

Egykutya. A lényeg: a sör jól csúszik rá.

MONSIEUR LAMADON (*Madame Carrénak*)

Maga, kedvesem, mit majszolgat ott sunyin elbújva?

MADAME CARRÉ

Eddig eltitkoltam maga előtt, hogy pusztulok az egyszerű étkekért: egy kis fokhagymás kolbászt harapok brinzás rozskenyérrel.

MONSIEUR LAMADON

Mi jó van abban a barna kenyérben?

CORNUDET

Kellemesen fingat.

Mindnyájan nagyot nevetnek.

MADAME CARRÉ

Nahát, Cornudet, maga nem egy mellébeszélős!

MONSIEUR LAMADON

Istenem, de gyönyörű az élet!

CORNUDET

Az bizony!

Mindannyian lassan Élisabeth Rousset-ra néznek.

MADAME CARRÉ

Csodálatos! Már csak az zavar (*Élisabeth Rousset-ra mutat*), hogy az a perszóna kinézi a falatot számból. A hátam közepén érzem, hogy utál, mert van mit ennem.

MONSIEUR LAMADON

Gondoskodhatott volna magáról egy kis uzsonnacsomaggal, de egész éjjel szexelt. Persze, hogy reggel alig bír felkelni.

CORNUDET

Szinte süt róla, hogy nem érzi jól magát köztünk, de erről nem mi tehetünk.

MADAME CARRÉ

Megvártuk, felengedtük... Cselekedj jót, és megkapod a méltó büntetésed.

MONSIEUR LAMADON (*suttogva*)

Figyeljenek! A következő állomáson meg kéne szabadulni tőle.

CORNUDET

Einverstanden! Akarom mondani: egyetérték!

MADAME CARRÉ

Csatlakozom az előttem szólóhoz, de addig is...

Mindhárman felugranak, és egyszerre kiáltják.

MONSIEUR LAMADON, CORNUDET, MADAME CARRÉ

Éljen Franciaország! Éljen, éljen! Vesszenek a betolakodók! Éljen a béke, éljen a szép új hazánk!

ÉLISABETH ROUSSET (*feláll, és halkán elkezd énekelni a La Marseillaise-t*)

Allons! Enfants de la Patrie! Le jour de gloire est arrivé! Contre nous de la tyrannie, L'étendard sanglant est levé...

A többiek felállnak, eleinte kényszeredetten bekapcsolódnak, majd harsogva éneklik a dalt.

MINDENKI (együtt)

L'étendard sanglant est levé,
Entendez-vous dans les campagnes
Mugir ces féroces soldats ?
Ils viennent jusque dans vos bras
Égorger vos fils, vos compagnes !

Aux armes, citoyens,
Formez vos bataillons,
Marchons, marchons !
Qu'un sang impur
Abreuve nos sillons !

Aux armes, citoyens,
Formez vos bataillons,
Marchons, marchons !
Qu'un sang impur
Abreuve nos sillons !

Vége